

Οικονομική ανάλυση + νομικά

Θεώρημα του Κοουζ, πώς γεννήθηκε το θεώρημα αυτό.

Θεωρία ορθολογικής επιλογής, πως ο άνθρωπος από σκοπιά *homo economicus* (ορθολογικός μεγιστοποιητής ωφελειών)

Διαθέτει σύστημα προτιμήσεων (Δελλής: τι σημαίνει μεταβατικό σύστημα, αν προτιμάς α από β κ β από γ αναγκαστικά προτιμάς α, εντούτοις δεν ισχυει πάντοτε, Παναθηναϊκός-ΜπαρτσελONA- τοπική ομάδα-> έτσι το σύστημα παύει να ναι στενά ορθολογικό). Τι σημαίνει αλτρουισμός (γνήσιος, νόθος). Και η θεωρία αυτή αποδέχεται ότι υπάρχουν φυσικοί περιορισμοί, δηλ η ελευθερία δράσης μας περιορίζεται από περιορισμό πόρων (χρήμα, χρόνος ενέργεια, ΝΟΜΟΣ). Είναι ακριβώς αντίθετο πατερναλισμού, ότι δηλ θα έρθει ο ίδιος ο νθρωπος να ρυθμίσει επιλογές σε συνθήκες περ πόρων (κανεις δεν θα έρθει από πάνω, αν το δημόσιο δίκαιο κ το *ius cogens* είναι πατερναλιστικός τρόπος παρέμβασης στις ζωές των ατόμων, γιατί το κάνουμε ;διοτι η ορθολογική επιλογή δεν είναι τέλεια. Την ίδια στιγμή όμως καταλαβαίνουμε ότι η ευκολία να πηγαίνουμε στον πατερναλισμό δικαίου δεν είναι ο βέλτιστος τρόπος επίλυσης προβλημάτων. Η ορθ επιλογή είναι ο καλύτερος τρόπος. Δεν υπάρχει ιδανική λύση, κάθε λύση έχει κόστος κ όφελος. Απλώς επιλέγουμε αυτήν με μεγαλύτερο όφελος κ λιγότερο κόστος. Σούπερ μάρκετ κ θεωρία παιγνίων (ορθολογική επιλογή, ατομική ωφέλεια, παίγνιο συντονισμού). Η στενή ορθολογικότητα μπορεί να οδηγήσει σε κακά αποτελέσματα. Ο πατερναλισμος είναι κάτι αναπόφευκτο. Αρχή βλάβης Τζον Μιλλ (κράτος παρεμβαίνει κατ εξαιρεση όταν οι ενέργειες έχουν αρνητικές επιδράσεις σε τρίτους). Προβλεψιμότητα συμπεριφοράς. Άρα βασική υπόθεση οικονομικής ανάλυσης δικαίου, προσαρμογή συμπεριφοράς στους κανονες που θέτει η πολιτεία, ορθολογική δράση κ στάθμιση κόστους- οφέλους, ξέρουμε ότι οι πράξεις επηρεάζουν τρίτους. Η προβλεψιμότητα δεν ήταν κάτι εμφανές στην ανάλυση στην αρχή. Οι ψυχολόγοι μας βοήθησαν. Οι άνθρωποι έχουμε μοτίβα συμπεριφοράς. Συγκλο πληροφορία. Ρυθμιση συμπεριφοράς. Οντολογικο/πραγματιστικο κριτήριο νόμου. Όχι δεοντολογικό!!! Το δίκαιο είναι τρόπος πρόβλεψης συμπ + ρύθμισης. Εμπειρική βάση και στη συνέχεια παρέμβαση νομοθετη. Συνήθως στο δίκαιο μαθαίνουμε το αντίθετο. Οι άνθρωποι είναι κακοί κ υποδείξεις κι αυτή η αξιολογική προσέγγιση αρκούσε. Το δικό μας μοντέλο είναι διαφορετικό.

Πχ οικονομικά εγκλήματος, ωφέλεια αλλά κ κόστος εγκλήματος (υλικό κόστος, πιθανότητα σύλληψης κλπ). Opportunity cost: ποια εναλλακτική θυσιάζω για να εγκληματισω;;;

Οπορουνιστική συμπεριφορά (θεώρημα φυλακισμένου) δεν το κάνουν μόνο τα άτομα αλλά και κράτη. Σύγκριση κόστους – οφέλους: μια επιχείρηση μπορεί να φτιάξει ελαττωματικό προϊόν, αστική ευθύνη vs μεγαλύτερη ωφέλεια

Αν η συνέπειες μιας περιβαλλοντικής παράβασης είναι μικρότερες από το όφελος προστασίας.

Άρα σε αυτές τις περ πρέπει να αυξήσεις κόστος κακών επιλογών για μείωση επαναληψιμοτητας. Ποινικό δίκαιο -> γενική κ ειδική πρόβλεψη.

Δείγμα φυλακισμένου, η μαφία τα καρτέλ είναι μια παραβατική συμπεριφορά με εσωτερικό κόστος. Οι μαφιόζοι θα ήθελαν κολπο γκροσο, θα ήθελαν μετα να πουλήσουν όλους τους συμπαραβατες για να γίνουν μονοπώλιο. Αν λοιπόν δώσεις κίνητρο να τους πουλήσουν, πιθανότατα να θελήσουν να το κάνουν. Πολιτικές επιείκειας στο δίκαιο ανταγωνισμού στα καρφιά!!

Δεν υπάρχουν πειράματα κλπ. Καθαρά θεωρητικό μοντέλο.

Φίδια – ετερογωνια

ΟΣΕ αε -> μπόνους για κίνητρο συντόμευσης ταξιδιού που θα το έπαιρνε ο οδηγός τρένου.

Εφαρμογή στην πράξη: πρόσληψη 2^{ου} οδηγού για να μετράει παραγωγικότητα, καθυστέρηση κ μπόνους, συνολική καθυστέρηση όμως.

Φορολογία εργένηδων. Γενικά οι φόροι αποδίδουν. Αγορα γυναικών, δευτερογενής αγορα πλάι στην νόμιμη. Professional lady rejection.

Χρηματοπιστωτικό δίκαιο. Ανοσία αγέλης κ θετική εξωτερικότητα.

Η ανάλυση κόστους οφέλους θέλει σταθερές συνιστώσες, αλλιώς ανευθυνότητα.

Punitive damages – ford, ευθύνη παραγωγού προϊόντων. Περιβαλλοντική ζημιά.

Δημιουργώ αντικίνητρα.

Market failures – φυλακισμένος, κυκλικές κινήσεις καπιταλισμού- ασυμμετρίες πληροφόρησης – σπιράλ κρίσης. Αν δεν υπήρχαν αδυναμίες στην ελεύθερη αγορα δεν θα χρειαζόμασταν το κράτος. Η αγορα είναι ικανή να παράξει αγαθά, συνθήκες αποκλειστικότητας & αντιπαλότητας (περιουσιακά δικαιώματα). Υπάρχουν όμως αγαθά που δεν μπορούν να παραχθούν. Όπως η δικαιοσύνη, η εμπιστοσύνη στις αγορές, η εθνική αμυνα. Υπάρχουν αγαθά που ως προς οικ άποψη είναι ιδιωτικά (παιδεία, υγεία) αφού μπορώ να πάω σε ιδιωτικά σχολεία, νοσοκομεία κλπ. Merit goods -αγαθά με αυξημένη κοινωνική σημασία δεν αφήνονται μόνο στην αγορα. Βάση κοινωνικού κράτους δικαίου. Πέπλο άγνοιας, όλη η κοινωνία αυτό που θα επιθυμούσε θα ήταν ένα κοινωνικό κράτος. Homo economicus & homo sociologicus – θεωρια παιγνίων ως διόρθωση της κλασικής θεωρίας ορθολογικής επιλογής. Δυο οι βασικές συμπληρώσεις στην ορθολογική επιλογή: δεν είμαστε τόσο μόνοι όταν δρούμε δεν είμαστε τόσο ορθολογικοί όταν δρούμε (ποια θεωρία;).

Ρουλς: δεοντοκρατική προσέγγιση, ώριμος ωφελιμιστής όχι ατομικιστής. Veil of ignorance για επιλογή Συντάγματος. Κπς που δεν ξέρει, θα ήθελε να αγοράσει την ελευθερία επιλογών (ορθολογική επιλογή) αλλά κ θα συμφωνούσε με σύστημα κοινωνικής δικαιοσύνης για προτεραιότητα στους μη προνομιούχους, διoti δεν ξέρεις αν θα είσαι εσυ προνομιούχος, ψευδοδίλλημα το ιδιωτικό δημόσιο, το οριακό όφελος κοιτάς, πάντρεμα μεταξύ των δυο, κάθε φορά σε τι φάση βρίσκεται κπς κ η κοινωνία. Οι άνθρωποι αποφασίζουν ορθολογικά εδώ- το λει ρητά. Κριτική από αριστερούς, συντήρηση ανισοτήτων το να παίρνω από πλούσιους κ να δίνω στους φτωχούς.

Φιλοσοφία ορθού λόγου (Πυθαγόρα, Ευκλείδη).

Αρνητικές συνέπειες νομοθετικής παρέμβασης. Η γεννηση οικονομικής ανάλυσης έγινε μ βάση αυτή τη διαπίστωση. Θεώρημα Κοουζ. Adam smith + John Locke (φιλελευθερισμός). Ατέλειες ιδιωτικής συναλλαγής. 1920. Πιγκού-> εξωτερικότητα κυρίως η αρνητική... μα οι συναλλαγές έχουν εξωτερικότητες με κοινωνικό κόστος μεγαλύτερου του ατομικού οφέλους. Έτσι θεμελιώνει ανάγκη κρατικού παρεμβατισμού (ecotaxes). Keynes κ μακροοικονομική ανάλυση, πώς η αγορα- η αγέλη στη φάση της υπερθέρμανσης δημιουργεί πληθωρισμό,στης κρίσης αυξημένη ανεργία κλπ. Αυτό που βεβαιασμένα απ το 20-60 θεωρούμε; Η θεραπεία είναι η δημόσια παρέμβαση. Άρα θεωρούμε ότι υπαρχει ένα (αμάχητο) τεκμήριο ότι η δημόσια παρέμβαση είναι πάντα για καλο. + αλλά κόστη (ασυμμετρία πληροφόρησης). Ποιο είναι το πρόβλημα:αρθρο Κοουζ on social cost. Η παρέμβαση δεν είναι αναγκαστικά για καλο, μπορεί να εχει όφελος να θεραπεύει δηλ ατέλειες αλλά και κόστος η ίδια, να εχει τέτοιες αναποτελεσματικότητες που ν κάνουν μεγαλύτερο κακό απ το καλο που υποτίθεται πως κάνουν. Αντί για παρέμβαση, δίκαιο. Όχι γενεσιουργός αιτία οφέλους αλλά και κόστους. Διαφορες γειτονικού δικαίου-> δίκιο εχει ένα από τα μέρη, να ρίξουν το κόστος στον έναν απ τους 2.τι μας λει ο Κοουζ: ανεξήγητα από το σε ποιον θα απονείμει το δικαίωμα το δίκαιο, παντως το δικαίωμα αυτό θα καταλήξει σ αυτόν ο οποίος το αξιολογεί/ αποτιμά περισσότερο με οικονομικούς όρους. Αυτος ο κανόνας ισχυει σε καθεστώς μηδενικού κόστους συναλλαγών. Αν η σχέση δεν επηρεαστεί από αλλα κόστη συναλλαγής (θα τσακωθούν μεταξύ τους, θα ανακατευτούν δικηγόροι, μηχανικοί) είναι αδιάφορη η απονομή δικαίου. Θα γίνει εξαγορά αν εχω μεγαλύτερο όφελος του κόστους να πάρω το δικαίωμα.

Endowment effect -> παρα το γεγονός ότι μπορεί η θεωρια Κοουζ να ισχυει γνκ, παρολ αυτά η κατανομή αγαθού σχετίζεται κ με την κτητικότητα. Συμπεριφορική αδυναμία.

Υποστηρικτές Κοουζ: και αυτό που λέτε είναι κόστος, εμπόδιο στη συναλλαγή. AK 1003. Ποιος είναι ο αποτελεσματικός στη διαχείριση του οικ πόρου, της δυνατότητας αυτής (δικαιώματος ή μη). Εφαρμογή θεωρίας ορθολογικής επιλογής. Κ αυτήν την αντιμετώπιζομε σε συνθήκες εργαστηρίου.

Δεν μας χρησιμεύει πάντα το δίκαιο (διαπραγματεύσεις), το δίκαιο έρχεται εκεί που τελικ δεν χρειάζεται (αξιολόγηση). Είτε περιττή είτε επιβλαβής. Όταν το δίκαιο επεμβαίνει για θεραπεία καλά κάνει, μειώνει τα κόστη έτσι. Εάν όμως δεν το πετύχει ή παράγει κ άλλα εγγενή κόστη;

31/3

Κόστη

Έρευνας: χρήμα, κόπος κλπ για εύρεση αγαθού (προϊόντος, υπηρεσίας). Όσο πιο σύνηθες αγαθό, τόσο πιο χαμηλό κόστος έρευνας.

Διαπραγματεύση: στο δημόσιο κ ζήτημα συντονισμού (πολλοί παίκτες που διαπραγματεύονται σε αντίθεση με ιδικ-> κόστος διαμόρφωσης όρων σύμβασης).

Επιθετικές συγχωνεύσεις, Sophisticated, Μειώνεται όταν έχω ενδοτικό δίκαιο- έτοιμα ρυθμιστικά πρότυπα βέβαια αφού δεν χρειάζεται να συμφωνούμε σε όλα κπ ισχύουν by default , γος διαμόρφωση στην πράξη κ από ισχυρότερο μέρος-> βέβαια ζήτημα προστασίας.

Εφαρμογή: τήρηση συμφωνίας. Συνάρτηση με μια από σημαντικότερες αναποτελεσματικότητες ήτοι την ασυμμετρία πληροφόρησης, ασφαλιστική σύμβαση, αβεβαιότητα συμπεριφοράς & αύξηση τιμής & κανονες προσυμβατικής ενημέρωσης. Σημαντική η έννομη τάξη, αποτελεσματική απονομή δικ; Η ρήτρες φιλικού διακανονισμού ή διαμεσολάβησης.

Τα επιμέρους τα πε ο Κοουζ προσπαθώντας να σπάσει τα 3 τη σύμβαση (διαπραγμάτευση, σύναψη, εφαρμογή). Με την ευρύτερη εννοια του όρου ελαττώματα ορθολογικότητας ή αναποτελεσματικότητες. Endowment effect/ red tape(όλη η τυπολατρία κ τα κερατιατικά που σ επιβάλλει το κράτος σε μια συναλλαγή -> μεταγραφή, φορολογικά, διοικητική άδεια λειτουργίας, επιβάρυνση δραστηριότητας. Συναλλαγή με την ευρύτερη εννοια όρου.

Μονομερους συναλλαγή το ότι βλέπω δικ κ οικ τωρα. Συναλλαγή είναι κάθε απόφαση που παίρνουμε. Όλες οι αποφάσεις έχουν κόστη, όχι με την στενή εννοια οικ αλλά με τη μορφή της επιβάρυνσης διοτι οι ορθολογικότητα περιορισμένη, εγγενείς ανάπ., έσωτ/έξωτ κόστη ~ τριβή, βαρύτητα. “Κακό κοστος” που απομακρύνει από βέλτιστη συναλλαγή. Παράδειγμα με ιδανική κατοικία. Η ανασφάλεια δικαίου είναι συστημικό κοστος (costa).

Opportunity cost: θυσία 2^{ης} καλύτερης επιλογής π χω κ την οποία θυσιάζω, υπαρχει σε κάθε συναλλακτική απόφαση. η μεταγραφή είναι ένα red tape, αυξάνει τα κόστη συναλλαγής έρχεται όμως να μειώσει ανασφάλεια δικαίου. Τελικά κ αυτό δεν είναι η παρέμβαση δημ δικ; Μέσο για μείωση κόστους αλλά π γεννά κ το ίδιο εγγενή κόστη; Τα κόστη ελέγχονται ανά έννομη τάξη ξεχωριστά (παράδειγμα εσθονιας).

Υπέρβαση πήχυ για να χω ωφέλιμη συναλλαγή (υπέρβαση κοστών)

Υποκειμενική εκτίμηση κ αποτίμηση.

Θεώρημα Κοουζ: σε ένα περιβάλλον μηδενικού κόσμου συναλλαγής (ιδεατός κόσμος π δεν υπαρχει) το δίκαιο δεν θα κατάφερνε παρα μια τρύπα στο νερό. «Αδιάφορο το σε ποιον θα απένειμε το δικαίωμα, αφού θα κατέληγε σ εκείνον π το αξιολογεί περισσότερο- το αξιοποιεί περισσότερο- παράδειγμα ζαχαροπλάστη & γιατρού, εξαγορά δικαιώματος οχλειν Ευρύτερο κοστος η μη διανομή του πλούτου που. Καθιστά μη μηδαμινό το περιβάλλον μας Εφαρμογή θεωρήματος αυτού σε παρα πολλές περιπτώσεις -> παράδειγμα δημδικ Είναι καθαρά υποθετικό, δεν υπαρχει μηδενικό κοστος στη μεταξύ τους σχέση -> ασυμμετρία, αντιπροσώπευση, έρευνα, διαπραγμάτευση, endowment effects. Άρα το δίκαιο απαραίτητο, δεν έκανε τρύπα στο νερό- μας χρειάζεται. Παρέμβαση για μείωση

συναλλακτικών κοστών. 2^{ον}: το δίκαιο κάθε φορά παρεμβαίνει δεν έχει κάθε φορά φτερά κ φωτοστέφανο, πολλές φορές είναι κακό κ αναποτελεσματικό κ μειώνει απ τη μια κόστη αλλά παράλληλα δημιουργεί νέα. Κπ κόστη είναι εγγενή όπως η μεταγραφή. Εκείνη είναι καλή διότι τα οφέλη της είναι ανώτερα του κόστους π γεννά.

1. Υπάρχουν παντού κόστη συναλλαγής (παράδεισος, χώρα λωτοφαγών).
2. Παρέμβαση δικαίου για μείωση κοστών
3. Προσοχή- δημιουργεί κ το δίκαιο συχνά κόστη κ μάλιστα πολλές φορές περισσότερα του οφέλους π επέρχεται.

Τι θα γίνει με συναλλαγές π έχουν πληγεί με μέτρα (αναστολή λόγω ιού, περιορισμός κύκλος κ τζίρος); Αφήνουμε κόστη ή επεμβαίνουμε; Ομοίως κ για δάνεια στην κρίση. Λήψη υπόψη ηθικού κινδύνου αλλά κ κόστη. Επέμβαση κ μείωση σίγουρα (ανά)διαπραγμάτευσης κ προσφυγής στη δικαιοσύνη.

Όρια κρατικο- ιδιωτικοποίησης: οποίος ασκεί πιο αποτελεσματικά δραστηριότητα τ δίκαιο πρέπει να βοηθήσει -> ιδίως για βιωσιμότητα. Aegean, ERT, υγεία

Πληροφοριακή ασυμμετρία: το ένα μέρος δεν έχει μια πληροφορία π το άλλο έχει (πέπλο άγνοιας: όλοι στο ίδιο καθεστώς) -> μια απ τις βασικές μορφές δημιουργίας κόστους, όπου κ. Να τη βάλεις – Κοουζ ή γενικότερη λογική πηγής αποτυχιών αγοράς (προ Κοουζ λέγαμε για market failures- Keynes: όταν το καράβι μπάζει νερά πρέπει να πάρουμε μέτρα) . Κευνς & πικκου μαρκετ φ. Ο Κοουζ μετα κατηγορίες. Όλα όσα έχουμε πει είναι αναποτελεσματικότητες- όχι τελειότητα.

Θεωρία ακερλώφ: έχουμε ένα χωριό στην ορεινή Ελλάδα -> μαύρο Προβατο εκείνος π ρίχνει ποιότητα υπηρεσιών, διακαταναλωτική πληροφόρηση- απώλεια πελατείας. Για να λειτουργήσει αυτό π λέμε πληροφόρηση πρπ να συντρέχουν αυτά τα 2. Αν όμως πάμε κάπου άλλου, πλήρ ασυμ οδηγεί είτε σε θεραπεία με πληροφόρηση είτε στην πλήρη κατάρρευση/ αποτυχία αγοράς (τουριστικά θέρετρα, λιμάνια, σταθμοί) εκεί ο κόσμος περνάει κ δεν επιστρέφει. Εδώ αν ρίξω ποιότητα δεν θα με τιμωρήσει κανείς πελάτης . Συστημικός κίνδυνος εδώ όλοι να ρίξουν τιμές.

Πληροφοριακοί διαμεσολαβητές -> θεραπεία ασυμμετρίας.

Αγορα μεταχειρισμένων: μέτρια ενημέρωση + μέτριας ποιότητας αμάξια -> χαμηλά επίπεδα ισορροπίας ή πλήρης κατάρρευση αγοράς. Μηχανισμοί θεραπείας: κόστος από μεριάς αγοραστή η έρευνα, προσφορά εγγύησης από πλευράς πωλητή. Αντισταθμιστικοί θεσμοί. Εάν έχω έλλειμμα πληροφόρησης θα οδηγηθώ σε μη βέλτιστη επιλογή.

Ρώλς: ξεκινάς μ ένα κόστος αβεβαιότητας στη ζωή σ , αν ήμασταν παντογνώστες θα μασταν στην τέλεια αγορά κ δεν θα χρειαζόταν καν δίκαιο

Και οι 2 πάνω λένε πως ξεκινάμε από μια αντινομία π οδηγεί σε μη βέλτιστη επιλογή. Ο ένας λέει για δίκαιο, ο άλλος για ένα εγγυητικό συμβόλαιο (και υπέρ μη προνομιούχων, περισσότερα κοιν δικ)για μείωση κόστους αβεβαιότητας γ αυτό π μ επιφυλάσσει το μέλλον. Κ εκεί βέβαια χρειαζόμαστε μηχανισμό δικαιο να μ μειώσει έλλειμμα πληροφόρησης κ κόστος αβεβαιότητας. Διαφορετικές θεωρίες αλλά με κοινά σημεία κ λογική.

➔ Ευθύνη παραγωγού, θεωρία ψήφου. Θα γίνει pop up για ασυμμετρία κ κοινωνικό ρυθμιστή.

Σκεφτείτε ποσό παράλογο ήταν το δημδικ όταν η διοίκηση λειτουργούσε εν κρυπτω χωρίς δημοσίευση πολλών αποφάσεων. Πλεον διαφάνεια κ πρόσβαση, φως στη λήψη αποφάσεων. Μείωση πληροφοριακού κενού στη διαδικασία.

Η παροχή πληροφορίας επιθυμητή, η υπερβολική όμως παροχή οδηγεί σε κορεσμό & παράλυση. Από ένα σημείο κ ύστερα, μείωση χρησιμότητας /ωφελιμότητας (φθίνουσα πληρ χρησιμότητα). Περιορισμένη ορθολογικότητα εδώ στη διαχείριση.

Επενδυτικά προγράμματα κ ενημέρωση πελάτη με βάση το προφίλ τ -> προσπάθεια αντιπαραμετροποίησης πληροφορίας & λογοδοσία. Ξεφεύγω από κατανομή, φτάνω σε

επίπεδο διαφάνειας. Δεν μπαίνουν πολλά στοιχεία στις διαβουλεύσεις. Αρχή Άι πληροφοριακής αυτο ευθύνης, δεν τα περιμένουμε όλα απ την άλλη πλευρά ή το κράτος. Υπάρχουν κ κίνδυνοι π αναλαμβάνω, η αυτοευθυνη σταματάει στην απάτη. Στα ψαυσιμα μπορώ στο καπακι να τσεκάρω ποιότητα (όχι ασυμμετρία), εμπειρικά (όταν τα αποκτώ- άμεση επαφή, μέχρι τότε ασυμμετρία – αγορές από Ίντερνετ- εκτος εάν επανάληψη). Α8- ευθύνη για προστασία καταναλωτή στα εμπιστοσύνης ΚΑΙ λόγω αξιοπιστίας παρέχοντο + word of mouth (για να βγαίνουν τα μαύρα πρόβατα). Ωστόσο υπάρχουν κ ιατρικές αμέλειες & δικές. Αν κ στα 3 αγαθά παρεμβαίνουμε κ τα ρυθμίζουμε το ίδιο,ε λογικό να χούμε αναποτελεσματικότητα. Ομοίως κ για ανάθεση/εκτέλεση δημ συμβ (αναποτελεσματικότητα). Διακρίνουμε σε προμήθεια αγαθών, παροχή υπηρεσιών, κατασκευή έργων, παραχωρήσεις. Τα οικ χαρ της κάθε μιας δραστηριότητας κ το οικ ρίσκο καθεμιάς είναι εντελώς διαφορετικά. Καρτέλ, μείωση τιμής κ ποιότητας οι λύσεις (διαφθορά διοίκησης, Κοουζ: κοστος εποπτείας εφαρμογής – προμήθειας η/υ εύκολο εάν όμως εχω αυτοκινητοδρομο κοστος εποπτείας δυσθεώρητο//

7/4

Μη συναινετικός τρόπος, κομμάτια ιδ δικ είναι κομμάτια λογικής δημ δικ ~ όταν το κρ αφήνει σ εμάς επιλογές για επίτευξη δημοσίου σκοπού, ουσιαστικά όμως ανήκει στο ιδιωτικό δικ.

Συναινετική δραση και μη συναινετική *επιβολη από πανω*

Καλά και κακά – κοστος κ όφελος

Όφελος δημόσιας δρασης/ παρέμβασης, εχει μεγάλη σημασία. Κατ'αρχην σε ιδανικές συνθήκες (οικονομικά ευημερίας, τέλειος ανταγωνισμός, καμπύλη D/S , μηδενικό κοστος συναλλαγών κατά Κόουζ). Εάν υπήρχαν τέλειε συνθήκες στις συναινετικές σχέσεις δεν θα θέλαμε άνωθεν παρέμβαση. Αυτή είναι επικουρική, θεραπευτική διορθωτική. Πρώτα κοιτάω αν αναποτελεσματικές οι οριζόντιες σχέσεις (συναινετικές) κ αν ναι δεν επεμβαίνω, η ελευθερία επιλύει τα πάντα. Εάν ατέλειες, άνωθεν παρέμβαση εχει κπ πλεονεκτήματα/όφελος π διορθώνει κ πετυχαίνει σκοπό που οι συναινετικές δεν μπορούν. Αφετηρία η ελευθερία, αγορα εν ευρεία εννοια και μετα σε αποτυχία της αν εχω κπ πλεονεκτήματα με άνωθεν επέμβαση στις σχέσεις. Αυτό είναι κρίσιμο διοτι αποτυπώνει φιλελεύθερη φιλοσοφική, θεωρητική, νομικη βάση & λογική τέλειας αγοράς & (Κοουζ) θα πρέπει να χω κόστη συναλλαγής για να εχει νόημα το δίκαιο.

Επομένως, όταν υπάρχουν κόστη πρέπει να δω πλεονεκτήματα παρέμβασης. Αρχη επικουρικότητας -> μοιάζει με σχεση ΚΜ- ευρωπαϊκών θεσμών. Συναλλακτικό κοστος σε σχέσεις που αφορούν δημόσια σφαίρα. Θεωρια φέρμας, επιχειρησης: όσο σ μια επιχ εχω ενσωματωμένες δραστηριότητες/ τμήματα/ λειτ περιορίσουμε συν κοστος ενός outsourcing, αυξάνοντας κάθε φορα κόστη (αναζήτησης παρόχου, διαπραγμάτευσης, τήρησης). Ενώ εδώ εντάσσουμε το σύνολο στην επιχειρησης κ όλα αυτά είναι μεσα στην εποπτική δομή της μιας κ μόνο επιχ (κέλυφος επιχ που με μια ιεραρχική δομή εχει όλες τις λειτουργίες κ μειώνει λειτ κόστη)> βέβαια όχι πάντα κανονας, αντίρρησης.

Συναλλαγές, σύνολο επιχειρησης, δίπολο κρατικής παρέμβασης-αγοράς.

Ευρύτητα κόστους συναλλαγής: συμπεριφορά που μας απομακρύνει από την βέλτιστη επιλογη από εμάς κ τους υπόλοιπους. Εάν το κράτος μειώνει αναποτελεσματικότητας επιτυγχάνει δικό μας κ γενικό συμφέρον. Συστημική θεώρηση, κάθε συμπεριφορά η στοιχείο π αυξάνει κίνδυνο αναποτελεσματικότητων γ εμάς κ υπόλοιπους. Μέτρο προστασίας καταναλωτή -> να ζυγίζεται διοτι εναποθέτει επιπλέον κοστος στην τελική τιμή προϊόντος. Δικαιωμα υπαναχώρησης, αναγκαστικό δίκαιο. Για μεγάλο πωλητή να εχει συστημα επιστροφής, επανασυνσκευασίας, αποθέματος κλπ αυτό ευνοεί μεγάλους παίκτες. Αυξημένο κοστος που περνάει στην τελική τιμή προϊόντος. Αρα σε δικαιοπολιτικό επίπεδο μας ενδιαφέρει ποια είναι η βέλτιστη ρυθμιση. Καλύτερη χρήση δυο ακινήτων

(παράδειγμα). Έχει το κράτος πλεονεκτήματα από αυτή τη μείωση; Ναι. Παρέμβαση με βάση αρχή νομιμότητας (δημοκρατικής, τρόπος δημ λήψης αποφάσεως, άσκησης εξουσίας, βουλευτές – ψήφος εμπιστοσύνης- κυβέρνηση – παρέμβαση). Αρκεί η νομιμότητα, δημοκρατικά νομιμοποιημένη απόφαση (εκ βουλής) με μόνο όριο τα δικαιώματα εκ Σ και έλεγχος από Δικαστές. Η εννοια αυτή: εκτίμηση ανάγκης παρέμβασης, καταλληλότητα κανόνων προς ψήφιση (έχουν μήπως δικό τους κόστος;) κλπ -> η συζήτηση σε μεγάλο βαθμό παραμένει απούσα. Θέλω κανονες καλής – αποτελεσματικής νομοθετη σης με στάθμιση αντίκτυπου ή ρυθμιστικών επιπτώσεων (regulatory impact assessment) κάθε νόμου που ψηφίζει η Βουλή -> αν ισχυει αυτό, να ενας τρόπος να εκτιμηθεί αν υπάρχει ανάγκη παρέμβασης. Μηχανισμός trial and error υπάρχει; Έλεγχος, αναποτελεσματικότητες ή σοβαρες ενδείξεις κ οντως παρέμβαση- αφήνω καιρό για να ελέγξω. Οίκοι αξιολόγησης -> μείωση κοστών. Πρόβλημα Επιμηθέα: πολλές φορές μιλάμε εκ των υστέρων. Στάθμιση αποτελεσματικότητας σε όλες τις δημόσιες αποφάσεις κ επιλογές- είμαστε πολύ πίσω. Πτωχευτικός κώδικας κ μελέτη (καμια! Γελοίο). Γιατί χρειαζόμαστε κράτος κ δημόσια παρέμβαση; Αδυναμίες αγοράς + εγγενή πλεονεκτήματα δημόσιας παρέμβασης. ~ διώξεις επικουρικότητας.

Αδυναμίες συναινετικών δεσμών(παρέα, αγορα s.s., ιδιωτικό σωματείο, άτομα μεμονωμένα):

Όλες οι αποτυχίες που έχουμε συζητήσει -> το αόρατο χέρι τελικά δεν αρκεί, ασυμμετρίες εξωτερικότητες καρτελς – εγγενείς παθολογίες ιδιωτικών σχέσεων, και οικονομικών και μη. Στιγμές που οι αγορές θα λειτουργουν αυτοκαταστροφικά (μεγάλη κρίση, φόβος κατανάλωση) οδηγούν σε σπιράλ ύφεσης με πολλά θύματα. Αρα τι χρειαζόμαστε εδώ; Παρέμβαση με επιδοτήσεις, δημ επενδύσεις (κευς). Κλονισμός δικαιοπρακτικού θεμελίου. Πνπ μείωσης μισθώματος σε όσες επιχ πλήττονται από μέτρα. Εδώ η κρατική παρέμβαση μειώνει κόστος αναδιαπραγμάτευσης σύμβασης (αν καλούνται μόνοι οι συμβ να ρυθμίσουν- πιθανή αποτυχία – και αποφυγή προσφυγής στη δικαιοσύνη). Οριακή περ αν εμπίπτουν στο πεδίο του ν. Είναι μίσθωση στο mall; Όταν κν κρατική παρέμβαση σαφής προσδιορισμός για αποφυγή περαιτέρω κόστους σχετικά με ερμηνεία, αποφυγή αμφ ενώπιον δικ στο μέλλον. Τι γντ όταν εχ επιτακτικό δημόσιο συμφέρον ποια είναι τα όρια δημόσιας παρέμβασης στο κούρεμα ομολόγων κλπ περι κατάστασης ανάγκης. Και τώρα στα ίδια αλλα πλεον κ οι συναλλαγές κ το συστημα μας εχει δοκιμαστεί κ εχει εμπορεία οποτε απορρόφηση κραδασμών (όχι κόστη έξτρα).δεν μπορεί το δίκαιο να αφίστανται κοινής λογικής. Δίκαιο κ εννοια. Δικαίου ανάγκης εκτος, μη σύνηθες, μη κανονικό. Ρήτρες αυτόματης αναπροσαρμογής τι θα γίνουν; Το κράτος δεν υποκαθιστά σύνολο αγοράς. Απλώς δίνει τον τόνο (δημόσιες υπηρεσίες). Διάχυση προβλήματος ισόρροπη κ εκκίνηση από ίδιο σημείο. Τύπωσε χρήματος, πτώση αγοραστικής αξίας, επιδόματα σε πληγέντες. Διαχυση έτσι, δημόσια παρέμβαση κ όχι αόρατο χέρι (ανεπαρκές, ένα συν)

Άλλο πλεονέκτημα: είναι συνεχής, αποφυγή κράχ ιδιωτικής οικ

Άλλο: ανεπάρκεια ορθολογικότητας, περιορισμένη. Αν δεν υπήρχε υποχρέωση ασφαλείας αυτοκινήτων, κανεις δεν θα ασφαλίζε.προστασια από παιχνίδια. Προστασια από τον κακό μας εαυτό. Nudges: αξιόπιστη, βέλτιστη πληροφόρηση (νιγμοι, ντουντούκα -> ήπιος πατερναλισμος, πριν το πρόστιμο).

Επίσης, η αγορα δεν μ[ορει να παράξει όλα τα αγαθά που θέλουμε (συστημικοί λόγοι επίσης). Συστημική αυξημένη προστασια~ εμπιστοσύνη στις αγορές, ~ δημόσιο συστημα παιδείας (Ρεάλ Μαδρίτης). Δημόσια αγαθά π δεν αποκτούμε με αγορα (γκάμα αγαθών, γνήσια κ μη γνήσια δημόσια αγαθά χωρίς τα οποία δν παρέχει ευημερία.

3 λόγοι για ανεπάρκεια αγοράς βάσει αρχής επίκουρικότητας.

Ο ήπιος πατερναλισμος να είναι διαφανής κ ακριβής στο μέτρο του εφικτού. Αγαθά που εκ φύσεως δεν προσφέρονται για ιδιώτη διоти δεν υπάρχει κίνητρο. Εμπιστοσύνη στις συναλλαγές, δεν την πουλαει κανεις ιδιώτης. Αποτυχημένο κράτος -> ανεπαρκής παροχη δημοσίων αγαθών.. δημόσια αγαθά είναι κ οι δρόμοι. Τρίτος λογος: δημόσια αγαθά με οικ

εννοια όρου. Αυτά απαντούν κ στο ερωτημα γτ θελω κράτος. Και γιατί τλκ το κράτος έχει δυνατότητα να λύνει τα κενά των συναινετικών δεσμών; Βασικά χαρ δημ παρέμβασης: δυνατότητα να δρα από πανω προς τα κάτω, συμπεριφορά κάθετη με ελαττώματα προσεχώς. Αλλα κ αντιμετώπιση κακού αυθόρμητων συναλλαγών κ σπασμωδικότητας. Χρειάζομαι κεντρική παρέμβαση κ ομοιόμορφη ρυθμιση σε κπ πράγματα. Χρήση καλής πληροφορίας κ επιβολή σ όλους τους υπόλοιπους. Μια πληροφορία γίνεται κανονας δικαίου, αγορανομικός κώδικας. Δραση άνωθεν κεντρική μονοπωλιακή αδιάλειπτη - >δημόσια παρέμβαση κ μείωση κοστών συναλλαγής. Βέβαια ασφυκτικό κοστούμι σε ιδιώτες κακό, επικουρικότητα κ μη υπέρβαση αναγκαίου μέτρου. Ηθικός κίνδυνος: κι αυτό ήπιο μέτρο (learn effect), αφήστε την αγορα ελεύθερη να πάθει γ να μάθει, υπευθυνότητα. Survival value. Αρα. Εάν διαρκής προστασια πωλητή, nanny state κράτος τροφός κ υπο κηδεμονία πρόσωπο – αδυναμία αυτοπροσδιορισμού. Βέβαια αυτό έχει κ όρια/προαπαιτούμενα: αποτελεσματικό feedback, ανατροφοδότηση σωστή, επαναλαμβανόμενη συμπ ή δυνατότητα επανάληψης. Στα στεγαστικά δάνεια, εάν καταστροφικές συνέπειες δεν παιζει ρόλο το πάθημα να γν μάθημα. Πρέπει πληροφορία πριν από κάθε δάνειο. Διάκριση φπ- νπ. Τα φπ αισιόδοξα κ επανάληψη λαθών ενώ τα νπ learning potential, απόθεμα γνώσεων κι ας εναλλάσσονται τα πρόσωπα σε θέσεις. Ωστόσο επειδή κ εδώ φπ στη λήψη αποφάσεων κι εδώ ευάλωτα στα ανώτερω (υπερεκτίμηση δυνατοτήτων κλπ). Παντως καλύτερη δυνατότητα αφομοίωσης λάθους εν γενει . Ρήτρα δανεισμού με ελβετικό φράγκο. Κεντρική ρυθμιση σωστότερη εδώ. Αρχη υπευθύνου δανεισμού με αλλα λόγια, να έρχεται ο υπάλληλος να σ ενημερώνει. Έτσι όμως ανεβάζεις πήχυ κ κατάρρευση (μπήκαν λαθρεπιβάτες) κ αδυναμία λήψης δανείου όσων πλεον δεν έχουν τα εχέγγυα για να περασουν το κατώφλι υπ δανεισμού. Αρχη επικουρικότητας κ αναλογικότητας στον πατερναλισμό-> s.s. αναλογικότητα. Δεν αρκεί να βαφτίσουμε κάτι ως γενικό συμφέρον στη Βουλή, να το μετρήσουμε κ αυτό κ τις συνέπειες του. Ηθικός κ ανήθικος πατερναλισμος, ο σκοπος δεν αγιάζει μεσα. Όχι στη χειραγώγηση. Ασφαλιστική σύμβαση, αντίστροφη ασυμμετρία -> ο αγοραστής έχει ηθικό κίνδυνο να προσέχει λιγότερο (adverse selection, αντίθετη επιλογη με το δικό μ κ το γενικό συμφέρον). Μονοπώλιο βίας, δημόσιας εξουσίας, άνωθεν μη συναινετικής επέμβασης. Αρα τι είναι το κράτος; Ένα φυσικό μονοπώλιο με οικ όρους = κακό πράγμα συνήθως, εγγενείς αναποτελεσματικότητες αλλα κ οφέλη σε ορ καταστάσεις π τελικά προτιμητέο, φυσικό μονοπώλιο μια δραστηριότητα π ασκείται μονοπωλιακά απ ο,τι σε συνθήκες ανταγωνισμού (Σίδηρ. γραμμές). Κ οικονομία κλίμακας. Αν εδώ είχα ανταγωνισμό, πέραν του περιβαλλοντικού κόστους κ κατάρρευση γραμμών, διοτι δν θα υπήρχαν αρκετά άτομα κ προϊόντα για βιωσιμότητα κ των 2. Είναι η εξαίρεση στον τέλειο ανταγωνισμό γ αποτελεσματικότητα . Επενδυτικά κόστη στις περ ανταγωνισμού. Το να ψάχνεις για ιδανικό αριθμό παικτών άνωθεν είναι πολύ επικίνδυνο παιχνίδι. Το κράτος δν μπορεί να διασφαλίσει εντελώς την αποφυγή κόστους, ζημιών. Προτιμούμε οι καλοί να κρατηθούν στον ανταγωνισμό παρα τον άκρατο πατερναλισμό – πόσους αντέχει η αγορα (εργαλείο παρέμβασης υπο μορφή περιορισμένων αδειών, συχνότητες στα κανάλια κ στην τηλεπικοινωνια). Το να σώσω μελη αγέλης πάλι οδηγεί σε αναποτελεσματικότητες, επιχειρήσεις αδύναμες. Αν παρέμβω κ τις κρατήσω ζωντανές όλες, θα πληγούν κ οι εύρωστες (κλωστοϋφαντουργία 1980). Να αφήνω αγορα να λειτουργεί με λάθη, να έχει χαμένους κ να μη σώζω τους ήδη ηττημένους, όχι υποκατάσταση παιχνιδιού αγοράς (άλλο το να δώσω εγγυήσεις σε ανέργους). Παρέμβαση υπέρ αδύναμων κ στέρηση πόρων από το σύνολο. Σταυροειδης επιδότηση. Πολλές φορές εισαγωγή θετικής ρύθμισης για καταναλωτη αλλα που να ισχυει γ όλους τους καταναλωτές. Αυτό σημαίνει πληρωμή αυξημένου κόστους π αντιστοιχη στην προστασια. Ελάχιστοι όμως θ κάνουν χρήση της με αποτελεσμα η ολότητα να επιδοτήσει κπς λίγους. Αυτό είναι θεμιτό κατάρχηνη αλλα όχι κατέξαιρεση (βλ δ/κα στελέχη κ εργαζόμενοι , αμάξια πάρκινγκ, 5\$ κ ενσωμάτωση μέσου κόστους ζημιάς αντί να διαφοροποίηση αντίτιμο με βάση αξία αμαξιών, αφού διαφορετικά

κόστη επίσκευσης, αρα άδίκη κατανομή κόστους). Εδώ οι εργαζόμενοι επιδοτούν ζημιά δ/κων στελεχών. Αυτό βεβαίως δύσκολο ελλείψει γνώσης (ευθύνη παραγωγού ελαττωματικού προϊόντος). Διαχειριστικό κόστος απαγορευτικό γ μια τέτοια διάκριση, υπάρχουν όμως κ περ π ναι εφικτό. Όταν όμως κατωτερα στρώματα επιδοτούν ανώτερα έχεις άδίκη αναδιανομή πλούτου. Προοδευτική φορολογία κ κλίμακες, κοινωνικά επιδόματα.

Τελικά, εκ των προτέρων δεν αποκλείουμε καμία εν δυνάμει λύση. Οτιδήποτε συζητάμε μπορεί να είναι κ κόστος κ όφελος.

Απομακρυσμένα μέρη, επιδότηση τηλεφώνου, ρεύματος κλπ - > εδώ η ΣΕπ δεν είναι κακή εκτος αν δν δίνει κίνητρα σε καινοτομία.

Οφελη κ κόστη δημόσιας παρέμβασης.

Behavioural biases απόκλιση από χομοικ πρέπει ν χούμε υπόψη ότι δν έχουμε μόνο αδυναμίες αλλά κ θετικές πτυχές . Η υπεραισιοδοξία μπορεί να οδηγήσει σε εξέλιξη. Overoptimism overconfidence. Ομοίως κ για άλλες συμπεριφορές. Γνωστική ασυμφωνία (= νέες πληροφορίες π κλονίζουν τις πεποιθήσεις μας κ αντί ορθολογική επεξεργασία κ αναθεώρηση κ αναπροσαρμογή), μια αίρεση προανήγγειλε τέλος κόσμου. Cognitive dissonance λειτουργεί σαν κέλυφος, η πραγματικότητα μας πυροβολεί κ αυτό το σύμπτωμα μπορεί να μας προφυλάσσει από κινδύνους έκθεσης.

Τζούντο, το δίκαιο να χρησιμοποιεί τα πάντα για να φέρει το αποτέλεσμα π θέλει να πετύχει.

Πιγκου (εξωτ), ακερλωφ(ασυμμετρίες), κανεμαν, θαλερ -> αφού ατελείς, θελουμε κράτος κ παρέμβαση. Δίδαγμα Κοουζ ν να δούμε κ τα κόστη της.

Η οικ ανάλυση εισφέρει δικά της επιχειρήματα ως προς πλεονεκτήματα φιλελεύθερης δημοκρατίας (4): κάτι που είναι δημοκρατικό έχει λιγότερο πληροφοριακό κενό όταν λαμβάνει αποφάσεις απ ο,τι κτ που δεν είναι δημ μονάρχης στο παλάτι κ θελω πολιτών λιγότερο αλληλεπίδραση, περιοδικές εκλογές μείωση ασυμμετρίας αποφασίζοντας οργάνου, μειωμένο κόστος εποπτείας – τριβές (ντουντούκες) οδηγούν να τηρούμε ευκολότερα επιταγή σε αντίθεση με αυταρχικά καθεστώτα όπου θες Ρομπεν των Δασών, φιλελεύθερη σοσιαλδημοκρατική δημοκρατία αποτελεσματικά δρα αυτος π έχει κατάλληλα κίνητρα, εάν δώσω βεντάλια ατομικών κ κοιν δικαιωμάτων έχουμε άλλες προτιμήσεις κ κίνητρα παρέμβασης (ψήφος, δικαστήρια) για να φανεί η δίκη του εκδοχή ευημερίας. Η βελτίωση κ η θεραπεία συστήματος δεν στηρίζεται στο ότι κπ εξαρχής πήραν σωστή αποφαση, κίνητρα δίνονται σ όλους για δραστηριοποίηση ώστε να διεκδικούμε πτυχή κοινωνικής ευημερίας π μας είναι συμφέρουσα. Έτσι όταν έχουμε σύγκρουση συμφ δυναμικά προάγεται με καλύτερο τροπο η ευημερία. Κ δημιουργία κ καλύτερων θεσμών (δικαστήρια, ελεγχος συνταγμ νόμων, ανεξαρτήτες αρχές, διαφάνεια κ συμμετοχική δημοκρατία). Institutional economics (Douglas north, Darren Acemoglu). Η βιώσιμη σε βάθος χρόνου εξασφάλιση ευημερίας βρίσκεται σε συστήματα με τα ανώτερω (δυτικού τύπου αντιπροσωπευτικής δήμ). Αν πας Κίνα ή Μπανγκλαντές δεν τα βλέπεις αυτά. Δυναμική εξέλιξη, σύζευξη πατερναλισμού κ δημ.

Καρλ Ποπερ: αναίμακτη εναλλαγή στην εξουσία κομμάτων κ συγκ διαδικασίες κ εγγυήσεις. Νόμος ζούγκλας αν όχι αντίθεση κ σύνθεση, checks and balances όχι μόνο αρχη διάκρισης λειτουργιών αλλά κ ελεγχος από λοιπούς θεσμούς, αντιμετώπιση προβλήματος αντιπροσώπευσης κ ελέγχου βουλευτών κ κυβέρνησης. Ευθυγράμμιση συμφερόντων έστω κ με θεσμικό τροπο, με τροπο ελέγχου απ όλες τις θεσμικές λειτ που αλληλεπιδρούν. Κ στο δημόσιο κ στο ιδιωτικό δίκαιο (μτχ και δς ελεγχος σε αε). Μοναδική μορφή οργάνωσης κράτους που απέφυγε υπερσυγκέντρωση εξουσίας μέσω αντιβάρων (κατάλυση φεουδαρχίας, ολιγοπωλιακές καταστάσεις ιδιοκτησίας κ συστήματος εξουσίας).

Ενδοσυμβ ευθύνη & αδιοπρακτική: τηρηση ή αθέτηση κ αποζημίωση, ουσιαστικά ένα συμβ μέρος έχει επιλογή μη εκπλήρωσης συνειδητά απλώς υποχρέωση καταβολής αποζ. Αρα λοιπον κατά βάση εκπληρώνω είτε αθετώ κ καταβάλλω αποζημίωση. Θεωρία αποτελεσματικής αθέτησης σύμβασης: α) οικονομικά συμφέρουσα συναλλακτική επιλογή κατά την κρίση οφειλέτη - υψηλότερο κόστος ευκαιρίας, αρκεί κόστος αποζημίωσης < όφελος επιλογής καλύτερης προσφοράς (opportunity cost) β) αποζημίωση πλήρως δανειστή, διαφέρον εκπλήρωσης (θετικό) ή αρνητικό -> θετική ζημιά κ Διαφυγόντα κέρδη. Αρα πλήρες θετικό κ αρνητικό διαφέρον, ήτοι θετική ζημιά κ διαφυγόν κέρδος. Αρχή σχετικότητας συμβατικών ενόχων, η προσβολή ενοχικού δικ ως σχετικού από τρίτο πρόσωπο δεν στοιχειοθετεί 914 ΑΚ. Αμερική: ειδική αδιοπραξία που έχει ατονίσει βέβαια. Στο ηπειρωτικό δίκαιο δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα. Συμπεριφορά έναντι χρηστών ηθών -> ΑΚ 919 + 297 (in natura αποζημίωση, όχι σύμφωνος ο Καραμπ). Φαινομενο συμπαίγνιας. Κλασική περίπτωση διπλής πώλησης, πρόθεση στέρησης κ προσβολής ενοχικού δεσμού. Ελεύθερος ανταγωνισμός αρκεί θεμιτά μέσα, Αθέμιτος ανταγωνισμός, απόσπαση πελατείας και προσωπικού -> σκοπος η πλήξη ανταγωνιστή (δόλια απόσπαση). Αρα όρια στο Ακ919 και ν.1914 (νμλγ + θεωρία) γενική ρήτρα α1. Ειδικά πραγματικά αδιοπρακτικής ευθύνης. Superior optimal Pareto -> όλοι βρίσκονται σε μια καλύτερη περιουσιακή θέση (κανενός η θέση δεν έχει μεταβληθεί επι τα χείρω). Στο σχεδιάγραμμα γίνεται πλήρης είσπραξη. Το όφελος/κέρδος είναι η διαφορά της 2^{ης} είσπραξης κ της πλήρους αποζημίωσης. Θεώρημα Κοουζ: *pacta non sunt servanda*, το ποδήλατο καταλήγει σ αυτόν που το αξιολογεί περισσότερο (υποκειμενική αξιολόγηση κόστους, υπέρ Γ αγοραστή). Υποκειμενική αξιολόγηση πρώτου κ υποκ αξιολόγηση κ πραγματική προσφορά δεύτερου -> διαφορά = κέρδος. Καλαμπρεζί, διάκριση σχετικών δικαιωμάτων σε απόλυτα σχετικά κατά οικ ανάλυση δικαίου. Συναλλακτικά κόστη εδώ μηδενικά ή χαμηλά. Και τα θεμελιώδη δικαιώματα έχουν μια αντικειμενική (αναπαλλοτρίωτα κλπ) αλλά κ υποκειμενική τιμή, αξία (αξιοπρέπεια, συμμετοχή σε ριάλιτι). Έτσι, συναλλαγές καιτοι ανήθικες αλλά κάτω απ το ραντάρ του δικαίου. Εμπορευματοποίηση commodification, αναπαλλοτρίωτων ατομικών δικαιωμάτων (αίμα, όργανα, παρένθετη μητρότητα). Μιλ - δουλεία. Στάθμιση κόστους οφέλους: κπ αγαθά απ τη φύση τους δεν μπορούν να χουν οικονομική τιμή ή αποξένωση (ζωή), η στάθμιση εδώ έχει πρόβλημα. Κπς λίγες ζωές που θα χαθούν στον δρόμο, έξτρα κόστη για κάθε καταναλωτή. Αυτά συμβαίνουν κ στις ασφαλιστικές εταιρίες. Το να πει κνς ότι για λόγους αρχής δεν βάζω ποσο δίπλα στην ανθρώπινη ζωή, ανοησίες. Στιγκλιτς -> υπάρχουν μέθοδοι μαθηματικές κλπ για προσδοση αξίας σε ζωή, αναπηρία, είδος προς εξαφάνιση. Βέβαια η αξία είναι σχετική. Το θέμα είναι να μην είναι στενή η σύγκριση οικ κόστους και μη οικ οφέλους. Αφαίρεση μολύβδου από βενζίνη -> μικρή μείωση περιβ κόστους κ καρκίνου, οικονομικό κόστος τεράστιο για αντικατάσταση μηχανισμών αυτοκινήτων. Εδώ καταλήγεις να μην προωθείς καμία φιλοπεριβαλλοντικής πολιτικής. Ωστόσο δεν γίνεται να μην κανεις σύγκριση υπέρ συμφερόντων πολιτών. Απρόβλεπτη Μεταβολή συνθηκών: κίνδυνος από αναστολή λειτουργίας ξενοδοχείων εν μέσω πανδημίας, αύξηση κόστους στη συμφωνηθείσα παροχή. Εάν ρητή κατανομή κινδύνου σε ρήτρα ασφαλέστερο ή συμπερασματικώς συνάγομενη ρήτρα (ερμηνεία σύμβασης, αυξημένο κόστος) αλλιώς θεωρία αποφάσεων (Ποζνερ, Ροζενφιλντ). Risk γενικώς προβλέψιμος κίνδυνος κ uncertainty αβεβαιότητα κ απρόβλεπτο. Cheapest cost avoider. Εκείνο το μέρος που θα μπορούσε να αποφύγει ή να εξουσιάσει κίνδυνο με χαμηλότερο δυνατό (προληπτικό) κόστος (παραγωγός έναντι καταναλωτή, τεχνική κ οργανωτική δυνατότητα). Εξειδικεύουν αποτρεψιμότητα κινδύνου. Οικονομική περιουσιακή κατάσταση μερών λαμβάνεται υπόψη μόνο για το προληπτικό κομμάτι, ατελώς βέβαια. Όταν το κόστος πρόληψης μεγαλύτερο του αναμενόμενου ή αβεβαιότητα: cheaper insurer. Έκρηξη φυαλλης κόκα κόλα, ζημιά ο ίδιος ο καταναλωτής ή ο παραγωγός έναντι της ευθύνης προς αποζ καταναλωτή. Ασφαλιστικό προιον με μεγαλύτερο κόστος γι καταναλωτή.

Ποινικές ρήτρες – προτερήματα:

πληρώνεται το ασφάλιστρο αυτό (ποινική ρήτρα) που έχει αντίκτυπο στο τίμημα/αμοιβή ασφαλιστή αλλά είναι χαμηλότερο απ'ό,τι εάν υπήρχε καταβολή σε 3^ο τρίτο πρόσωπο (εξωτερική ασφάλιση). Επίσης, γνώση ακριβώς ποσού (μείωση αβεβαιότητας, ξέρουμε τι έχουμε λαμβάνειν). Επίσης, διευκόλυνση αποτελεσματικής αθέτησης με κατ'αποκοπήν ποσό. Επίσης, φόβητρο, μείωση δικαστικών εξόδων (κοστος εφαρμογής, τήρησης, εποπτείας). Επίσης, ανάλογη λειτουργία με εγγυήσεις πωλητή στο πλαίσιο μεταχείρισης αυτοκινήτων. Θετική εξωτερικότητα εδώ. Κίνδυνοι: υπερδέσμευση, αδύνατο να βρεις καλύτερη προσφορά, ηθικός κίνδυνος για δανειστή για κάρπωση ποινικής ρήτρας (351ακ) Μείωση υπέρμετρων ρητρών: γος, χωρίς διαπραγματευση κ μείωση κατά το εύλογο μέτρο και το υπερβάλλον επιστρέφεται βάσει 904, θα είναι όμως θεμιτή όμως εάν εξυπηρετήσει οικ σκοπού κ διαπραγματευτική ισότητα μερών-συναίνεση. Οκ και οι εκ των υστέρων υπέρμετρες διότι μπορεί τα μέρη να μην μπορούσαν να κρίνουν κατά την σύναψη το ύψος ζημιάς. Σοφοί εκ των υστέρων. Η νμλγ αγνοεί την καθ'όλα θεμιτή την οικ λειτουργία που είχαν υπόψη τα μέρη, και απλώς μετέπειτα (συνήθως ο οφειλέτης) μετανιώνει κ την προσβάλλει για τον υπέρμετρο χαρ.

Περιορισμένη ορθολογικότητα: προβληματισμός για περίπλοκο καταστάσεων ειδικά κ καταστάσεις αβεβαιότητας. Συμπεριφορικά οικονομικά. Διάκριση βουλευτικών (πραγματικό συμφέρον) κ γνωστικών αδυναμιών (παρερμηνεία πραγματικότητας κ στρεβλή εικόνα). 3 περιορισμοί στον ορθό λόγο: περιορισμός ορθού λόγου, αυτοελέγχου, ανιδιοτέλειας. Αν ήμασταν βέβαιοι στενά ιδιοτελείς, δεν θα καταλήγαμε σε πολιτικές που οφείλονται σε επιθυμία υστεροφημίας (δημόσιο συμφέρον, περιβάλλον). Κακή ιδιοτέλεια, φθηνότερο προϊόν αλλά ρατσιστής. Δεν δρούμε σε στενή ορθολογικότητα που μας αποδίδει η οικ θεωρία.

Διεπιστημονική σύμπραξη: δίκαιο, οικ, ψυχολογία. -> πρόβλεψη ανθρώπινης συμπεριφοράς και καλύτερη νομοθέτηση

Υπάρχουν κάποια υποδείγματα.

Τα οικονομικά είναι εξ ορισμού συμπεριφορικά, παρατήρηση αντιδράσεων σε ερεθίσματα. Διαγραφή τιμής και πώληση σε τιμή που εξαρχής θα ετίθετο. Εκμετάλλευση προσκόλλησης σε αρχικά σημεία αναφοράς. Όχι μόνο στις συναλλακτικές επιλογές αλλά κ σε καθημερινές αντιδράσεις. Λειτουργία ως αγκίστρο. Η αρχική εμπειρία ή πρόσδεση με ένα σημείο αναφοράς επηρεάζει συμπεριφορά κ πρόσληψη πραγματικότητας. Ομοίως και για κανόνες ενδοτικού δικαίου~ δυσκολία απαγκίστρωσης.

Πού θα μπει όριο παρέμβασης για να αποφύγουμε ανορθολογικές συμπεριφορές; Περιορισμός προσωπικής αυτονομίας. Ελβετός νομοθέτης επέβαλε προθεσμία νηφάλιου αναστοχασμού σε διαζευγμένο πολλακίς -> ΕΣΔΑ 8 κ υπέρβαση αναγκαίου μέτρου.

Μαθησιακό αποτέλεσμα, αποτέλεσμα εμπειρίας (Ποζνερ, Γκιγκερέντσερ κ γενικά πολέμιοι) ούτως η άλλως το υποκείμενο παθαίνει κ μαθαίνει, αρα αδιάφορο. Σε 3^ο πεδία συναλλαγών, βιοτικών αποφάσεων αυτό αληθεύει. Δικαιωμα στο λάθος. Αρκεί να έχω σωστή ανατροφοδότηση, να συνειδητοποιήσω οντως τα λάθη. Επίσης, να μιλάμε για επαναληψιμη πρακτική. Εδώ το στεγαστικό δάνειο. Υπεραιοδοξία μη επανάληψης λάθους. Το αποτέλεσμα διαφέρει μεταξύ 3^{ου} και 2^{ου} (αυτά μαθαίνουν πραγματικά από λάθη). Αλεπού που τα κν κρεμαστάρια η γνωστική ασυμφωνία, σπλήλαιο πλάτων.

Δεν πρέπει να τα βάζουμε με τον κομιστή των κακών νέων ωστόσο. Περίπτωση φιλελλήνων, περιορισμένη ιδιοτέλεια, ανορθολογικότητα.

Endowment effect ??

Μη ανακτήσιμο κόστος: έχεις αγοράσει Φριντετ 1,8 εκ \$, αδυναμία άμυνας. Θα προσπαθείς να τον βάζεις. Να ξεπληρώσεις, να αποσβέσεις μια άθλια επένδυση. Είναι λάθος αυτό.

Θυγατρική που με βάζει μέσα αλλά έχω επενδύσει πολλά οπότε δεν την εγκαταλείπω. Το κρίσιμο σημείο όμως είναι τι αναμένω μελλοντικά από αυτό;

ΓΟΣ εμφανίζονται σε κλιμάκωση, και επειδή έχω πρόσδεση σε μη ανακτησιμο κόστος, λυπάμαι τον χρόνο που αφιέρωσα στη διαδικασία κ τους κάνω σκιπ. Αυτή είναι ανορθολογική συμπεριφορά. Το ίδιο κ στις ανθρώπινες σχέσεις.

Προσνομη, κτητικότητα: Από διαθέσεως αξία-> έχω έναν πίνακα, συγκ αγοραία αξία για μένα όμως μπορεί να έχει κ ιδιαίτερη συναισθηματική αξία. Αυτή μπορεί να μην αντανακλάται στην αγοραία. Πρόσθεση πλάι στην περιουσιακή κ και το 932 ΑΚ. Ηθική βλάβη.

Και οι περιπτώσεις ανορθολογικής συμπεριφοράς είναι κόστος συναλλαγής. Ο,τι μας τραβάει από την καλύτερη επιλογή είτε είναι συμπεριφορικό είτε ασυμμετρία, διλήμματα φυλακισμένου, αρνητικές εξωτερικότητες μας αποσπούν από το βέλτιστο.

28/4

Στα πολύ δύσκολα θελω παρέμβαση

Καθολικός τρόπος δράσης (όχι αποσπασματικά), κυριαρχικά (αναγκαστικά)

Θέλουμε κπν παρεμβατισμό, πατερναλισμό.

Εγγενείς αδυναμίες παρέμβασης.

Πλάι στην ανώτερα βία έχω και την εννοια της ανωτέρας ρύθμισης (έκτακτου, αναγκαστικού χαρ) που παραβλέπει υπόλοιπο δίκαιο (γενικές ρυθμίσεις) αλλά και συμβασεις. Εδώ όμως υπάρχει και κπ όριο, όταν το κράτος χρησιμοποιεί μια κρίση ως αφορμή για παρέμβαση στην αγορα κ θέση μηχανισμών ελέγχων με μόνιμο χαρ. Παράδειγμα οργ αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχ. Κρατικοποίηση μτχ κεφαλαίου. Κάθε κρίση είναι κ ένας πειρασμός για τον νομοθετη. Το να σώσεις τη μια και μοναδική επιχ ενός τομέα από κράτος είναι θεμιτό, πρέπει να παρέμβεις. Ομοιως και στις τράπεζες~ δημόσιες υπηρεσίες .

Αρα, η κρατική παρέμβαση δεν είναι χωρίς πρόβλημα κόστη και αναποτελεσματικότητες.

Δεν μιλάω για κόστος παροχής κρατικής λειτουργίας. Μιλάμε για ειδικα χαρακτηριστικά δημόσιας παρέμβασης: ασυμμετρία πληροφόρησης όταν από πανω προς τα κάτω κ συνθήκες μονοπωλίου (όπως κ τα πλεονεκτήματα, έχει κόστη το φυσικό μονοπώλιο) δεν είμαι στην καρδιά των προσώπων των οποίων τις ανάγκες πάω να ικανοποιήσω. Οι ιδιώτες γνωρίζουν καλύτερα από τον ρυθμιστή που βρίσκεται σε απόσταση. Όχι προϊόντα που πραγματικά έχουν ανάγκη οι ιδιώτες συν αφαίρεση επιλογών από αποδεκτή ρύθμισης.

Λύση: άντληση πληροφοριών από κοινωνία, από τα άτομα. Σε συνταγματικό επίπεδο αυτό γντ με εκλογές, περιοδικότητα ανανέωσης λαϊκής εντολής/ εκλογικό σώμα. Επίσης, με μορφές Συμμετοχικής δημοκρατίας. Διαβούλευση. Είναι λαθος να προεξοφλεις αγορα, είναι επίσης λαθος να συντηρείς με ενέσεις, είναι λαθος να έρχεσαι να λες πόσοι παίκτες χωρούν στην αγορα. Αφορα στο ζήτημα αδειών. Αρα λύση είναι τα εργαλεία Συμμετοχικής δημοκρατίας. Το 2° είναι η μείωση σε παρέμβασης εκεί που είναι οντως απαραίτητο. Το να αφήσω αυτενέργεια στα πολεοδομικά ίσως να ναι κ οκ . Κεντρική διοίκηση. Κάθε νομικός θεσμός, κράτος δίκαιου κλπ έχει υπέρ κ κατά ανα περίπτωση. Κριτήριο το ρυθμιστεο αντικείμενο. Συνθήκη Κυοτο, βάζω στόχο κ αφήνω ευχέρεια σε κράτη για ύψος εκπομπών κ αντίστοιχα δικ. Αγορα κατανομής δικαιωμάτων. 2°: Μονοπωλιακός χαρ παρεμβασης-φυσική εξουσία, αποκλειστική αρμ, ~μονιμότητα δυπ. Το μονοπώλιο έχει κακά όπου κι αν εμφανίζεται, είτε ιδιωτικό είτε δημόσιο. Έλλειψη κινήτρων προσαρμογής. Το μονοπώλιο λειτουργεί αντίστροφα, τι παράγει το ίδιο όχι τι αποδέχεται κπς. Αύξηση τιμών, ασυδοσία και έλλειψη λογοδοσίας, φραγμός για είσοδο παικτών στην αγορα. Αρα περιορισμός μονοπωλιακής δράσης όπου είναι απαραίτητη. Συνθήκες περ ορθολογικότητας κ εδώ αλλά κάπως εξομαλύνεται

Εγγενή ελαττώματα: θεώρημα αδυναμίας αρολντ σε πλειονες επιλογές δεν επιλέγω το βέλτιστο, πολυεπίπεδο πλέγμα σχέσεων αντιπροσώπευσης το κρ-> εντολοδοχος με δίκη του ατζέντα , αναποτελεσματικότητα. Προβλήματα συλλ δράσης, κόστος αντιπροσώπευσης.

Ομάδες πίεσης- ίδια συμφ, ευθυγράμμιση συμφερόντων κ λογοδοσία ΚτΠ, τυπος, εξετ επιτροπές, επ-ερωτήσεις ~ ΑΕ. Προσωπικό διακύβευμα.

Μπούκαναν- δημόσια ρυθμιση εξυπηρετεί ιδ συμφ μόνο. Κυνικό. Κ δεν ισχυει. Ωστόσο φωτίζει παραμέτρους.

Ορθολογική απάθεια ψηφοφόρου (καταναλωτής υπηρεσιών πολιτικής)για εκλογική διαδικασία. Είναι ορθολογικό να ασχοληθώ αφού είμαι ανθυποσταγονα;

Κοστος αποεπιλογης: εάν όφελος από εναλλακτική διαμόρφωση πραγμάτων από κοστος αποεπιλογης τότε παραμένουμε στον κανονα. Ετερογωνια σκοπών: μπορεί ένα νομοθέτημα να θέλει να εξυπηρετεί συμφ ιδιωτών κ να εξυπηρετεί τελικά τις τράπεζες.

Ομάδες πίεσης και λήψη δημοσίων αποφάσεων. Αποσυναρμολογουν ισότητα ψήφου. Όσο πιο μικρά τοσο πιο ισχυρά (αντίθεση με δημοκρατία). Εξαιρεση ο ΠΑΟΚ, η εκκλησία, οι δημόσιοι υπάλληλοι. Ανάμεσα σε λόμπι κ σε απαθή ψηφοφόρο έχουμε αιρετό άρχοντα που ενδιαφέρεται για επανεκλογή του. Όταν αποφασίζει αυτος θα χει τάση εξυπηρέτησης συμφ και πολιτικών σε ορατό όφελος γ κάποιους κ άορατο κοστος σε άλλους. Οφέλη στο παρόν, κόστη στο μέλλον.

Υπέρμετρος δανεισμός, χρονική μυωπία, βραχυπρόθεσμες προτιμήσεις.

Κατά τον Νορθ, τα λόμπι είναι σαν τα καρτέλ ρουφάνε κομμάτι οφέλους απ'αυτό που τους αναλογεί. Πεθαίνοντας ένα κράτος πέθαναν οι βδέλλες κ όταν επανέκαμψε πήγε πολύ μπροστά χωρις αυτές.

Περιβαλλοντικό κακό, θεομηνια και επανεκλογή. Είναι ορθολογική συμπ από πλευρά κυβερνήτη από τη στιγμή που δεν υπαρχει λογοδοσία. (Συμπεριφέρθηκε για δικό του συμφέρον ορθολογικά αλλα η κοινότητα υπέστη βλαβη).

διάμεσος ψηφοφόρος, με χαμηλές σταθμικες προτιμήσεις. Εάν αυτος απογοητευτεί παει στον επόμενο. Αυτος είναι ο στόχος.

Δημόσια βόλτα- λήψη συλλογικών αποφάσεων, αφαιρεση φωτοστέφανου από αντιπροσωπευτική δημοκρατία, επιρροή από εξωθεσμικους παράγοντες. Ο πολιτικός εχει κ αυτος κοστος. Είδαμε πώς οι θεσμοί που λειτουργούν μη συναινετικά έχουν προβλήματα.

Αυτά πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν διαμόρφωνω το δίκαιο. Οντολογική ανάλυση στηριγμένη στα δεδομένα. Χρειαζόμαστε αντίβαρα στην αναποτελεσματική άσκηση δημόσιας εξουσίας κ επιλογές. Αυτά είναι μη πολιτικοί παίκτες- ανεξάρτητες αρχές, δικαστήρια- ελεγχος συνταγματικότητας κ νομιμότητας.

5/5

Προεξοφλώ καλή μελλοντική τύχη κ υποβαθμίζω αρνητικές συνέπειες αποφάσεων.

Πολλαπλοί εαυτοί, κρίνομε διαφορετικα κατά καιρούς. Άλλοτε ορθολογικά άλλοτε δυο.

Κανεμαν, λειτουργούμε με το συστημα 1 παρορμητικά και το 2 ορθολογικότητα. Λεγόμενη χρονική μυωπία ή προτιμησηακη διάσταση μεταξύ περισσότερων εαυτών. Προδεσμευω μελλοντικό εαυτό. Και το Σύνταγμα είναι ο αυτοπεριορισμός της λαϊκής κυριαρχίας.

Πάντοτε θελω έναν τρίτο επόπτη για προαυτοδεσμευση. Ορθολογικως αποφασίζον εγώ προ δεσμεύει ανορθολογικως μελλοντικό εγώ. Μεταμέλεια στους συναλλασσόμενους κ προστασια από δυσβάσταχτες μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις (υπαναχώρηση, ποινική ρήτρα, τυπος). Δυνατότητα στον τωρινό εαυτό ν αυτοδεσμευσει μελλοντικό.

Εσφαλμένη σημασία σε αλληλουχία γεγονότων (τιμές μτχ). Εδώ στατιστικώς ανεξάρτητο συμβάν. Η πιθανότητα κάθε αποτελέσματος παραμένει κάθε φορα 50%. Ομοιως κ η αναθεώρηση Συντάγματος (2 βούλες) είναι κλασική περ αυτοδέσμευσης.4635/17 ΑΠ παράταση φορολογικών προθεσμιών, ηθικός κίνδυνος στη διοίκηση διоти δεν κυνηγούσε την είσπραξη έτσι αλλα κ θεωρώ ότι έσοδα θα εχω κ τα επόμενα έτη. Τελικά βοήθησε το κράτος να μην υποπίπτει στο fallacy διαβάζω με το παρελθόν εσφαλμένα το μέλλον.

ΕΜΗ: οι ήδη πραγματοποιηθεισες τιμές δεν δίνουν καμια πληροφορία για μέλλον (δεν υπάρχουν μοτίβα)κ επαρκής πληροφόρηση.

Δεν θα είμαστε δυστυχείς στην αποτυχία μας γιατί θα έχουμε κ τους άλλους. Αυτά δεν νιώθω κοινωνικά υποδεέστερος.

Ορθολογικότητα σημαίνει μεγιστοποίηση οφέλους κ φιλαυτία. Φαίνεται όμως ότι στην πράξη επικρατούν κ σταθμίσεις δικαιοσύνης κ αμοιβαιότητας. Κπς θα μπορούσε ν τις θεωρήσει κ ανορθ.

Άπαξ παιχνίδι, δεν θα υπάρξει αντεκδίκηση. Προτείνω γενναιόδωρο πόσο κ δεν δρω ανορθολογικά, σκέφτομαι ποιο ποσο θα δεχτεί ο παίχτης β. Ο άλλος ανορθολογικά δεν δέχεται ούτε τα λίγα παρόλο π κερδος. Επιστρέφω την ίδια συμπεριφορά στην άλλη πλευρά. Οι ορθολογικοί ηλίθιοι. Κατά βάση δεν υπάρχει αλτρουιστική συμπεριφορά (έπαινος, δόξα). Πρέπει η φιλόδοξη πράξη να γίνεται με άγνοια ταυτότητας προσώπου κ να μην υπάρχει προσδοκία ανταπόδοσης κ αμοιβαιότητας. ~πέπλο άγνοιας. Αν πρέπει για αποτελεσματικότητα να βάλεις κ αλληλεγγύη κ δικαιοσύνη φτάνεις σε κάτι πολύ πιο σωστό καιτοι σύνθετο. Όπως κ το γενικό συμφέρον (εννοια με παρα πολλές αντιτιθέμενες συνιστώσες).

Δικτάτορας: παίκτης που μπορεί να κρατήσει κ το σύνολο του ποσού ο οποίος δίνει κτ (ενώ δεν έχω κανένα κίνητρο ή καμία υποχρέωση, επειδή έχω δικαιοσύνη κ αλληλεγγυη).

Περιορισμός απλής επιλογής, ρίψης αυτονομίας για βαθιά αυτονομία (γκρεμός).

Το πώς ορίζομε την ευημερία σχετίζεται μ το πώς ορίζομε αποτελεσματικότητα. Είναι τα Σ1-Σ25 α2-3 ΣΛΕΕ, για να το πετύχεις με τον πιο αποτελεσματικό τροπο θες εργαλεία π να αποφεύγουν αναποτελεσματικότητες.

Παρωθησεις, σκούντηματα, λειτουργώ σαν gps ενδοτικό δίκαιο ή προεπιλογή.

Εικαζομενη συναίνεση με συναίνεση οικογένειας. Για τη δωρεά οργάνων να υπάρχει ενημερωση πλεονεκτημάτων κλπ, ίσως έτσι επιτυγχάνω πιο αποτελεσματικά την πτυχή γενικού συμφέροντος. Ιστορία τσιγάρων. Συσχέτιση με προσκόλληση εδώ. Συμπεριφορική επίδραση σε διαφορά επίπεδα. Ανάγκη να ακολουθούμε την διάταξη διότι έχουμε εμπιστοσύνη στην αυθεντία νομοθετη. Σε **κάποιες περ το να κνς opt in από κατ μπορεί να ναι opt out από κτ άλλο**. Διαφάνεια- όχι παραμορφωτικοί καθρέπτες.

Καθίσταται επικίνδυνη επιλογή (ΣΒιεννης εν άγνοια μερών lex mercatoria opt out για οφέλη).

Αναγκαστική επιλογή: Πώληση με χαμηλότερο κοστος κ χωρις εγγύηση για ελαττωματικά προϊόντα-> εξυπηρέτηση οικ ασθενέστερων.

Αναιτιολόγητη υπαναχώρηση εντός 14 ημ σε πώληση στο κατώφλι ή εξ αποστάσεως.

Οδηγία 2356/19

πώληση με ενισχυμένη προστασια σε περ ελαττωματικοτητας κ αυξημένο τίμημα ή χαμηλό τίμημα κ χαμηλή ευθύνη -> 3 οδηγίες για κατ μεσα στον 2019. Υποχρεωτική η προστασια κατ ακόμη κ στα μεταχειρισμένα (αμάξια Γερμανία). Τ ο μόνο που επιτρέπεται είναι ο περιορισμος χρονικά της ευθύνης απ τα 2 χρονια στον 1.

➔ Μεταξυ αυτονομίας κ πλήρους σεβασμού ατόμου και αναγκαστικό δίκαιο, κάπου ενδιάμεσα, υβριδικό μόρφωμα

Συνείδηση άγνοια ελαττώματος κ ανάληψη κινδύνου κ απαλλαγή ευθύνης πωλητή.

Ποιοι είναι αυτοί που θετούν τα nudges ; Είναι ορθολογικοί; Μήπως τ άτομα ξέρουν καλύτερα; Μήπως κατάχρηση εξουσίας αντιπροσώπου κ υπονόμηση συμφ μας;

Χειραγώγηση, αξιοπρέπεια δημοκρατία, σύγχυση εάν σύνολο επιλογών μπροστά μας.

Εξατομίκευση κανόνων: Μείωση συναλλακτικού κοστους, Αύξηση διαχείρ κοστους για δημιουργία προφίλ κ ανησυχία για προσωπικά δεδομένα

Κανονες πληροφορησης:

Νηφαλιος αναστοχασμος:Πόρτα-πόρτα, εξ αποστάσεως, απλή μεταμέλεια αρκεί επισης

1738/17 ΣτΕ, βασική απόφαση όπου διαπλοκή παλιάς καλής νομικής δογματικής προσέγγισης με επιχειρήματα οικ ανάλυσης δικαίου. Περιεχόμενο: πάγια τακτική Δημ Διοικ, θεσμός παραγραφής. Η ιδέα είναι ότι υπάρχει ένα όριο, ένα δικ στη λήθη για να μην είναι κπς συνεχώς εκτεθειμένος στον κίνδυνο το παρελθόν να το βρει μπροστά. Εν προκειμένω, φορολογικές αξιώσεις δημ έναντι ιδιωτών 5ετης από γέννηση υποχρέωσης. Έστω κάπως διακοπή παραγραφής, πράξη που ενέχουν ελάχιστη επιμέλεια. Τι έκαναν οι δημ υπηρεσίες για χρόνια: όταν πλησίαζε ο χρόνος παρ, λίγο πριν τα 5 χρ ζητούσαν νόμο για παράταση ενιαύσια. Έσοδα κ εισοδήματα του 2001 με τις παρατάσεις χρ παρ δεν είχαν παραγραφεί μέχρι 2017. Σε επίπεδο αναίρεσης (ΣτΕ) αρχη ασφαλείας δικαίου που απορρέει Σ2(αξιοπρέπεια), Σ22(κοιν κράτος δικ)- συμβατική προσέγγιση ασφ δικαίου - & συνδ της με καλή νομοθέτηση- ο παλιος ν πριν το επιτελικό κρ- κ εν συνεχεια ειδική έκφανση προστατευόμενης εμπιστοσύνης διοικούμενου = να υπάρχουν σαφείς κ προβλέψιμες κανονιστικές ρυθμίσεις κ αυτές να τηρούνται αυστηρά για μέτρα με ιδιαίτερες κ σοβαρές επιπτώσεις στον διοικ ~ κερατιατικά κάθε είδους (φόροι, τέλη, εισφορές). Βέβαια το δικ θέλει λίγο σπρώξιμο κ από ξένα παραδείγματα. Αρα, η σκέψη Στε, η μείζων είναι η κλασική νομική δικανική σκέψη, ήτοι διατάξεις Σ και εξειδίκευση (κράτος δικαίου κ ασφ δικ=> δικαιοί εμπιστοσύνη =>ειδικός κανонаς περι σαφήνειας κ προβλεψιμότητας καν ρυθμίσεων => όχι εν αμφίβολω κατάσταση διοικουμένου~ προβλεψιμότητα κ κλίμα εμπιστοσύνης. Μετα μπαίνει ο ορισμός ενός δημοσίου αγαθού (κλίμα εμπιστοσύνης ως αγαθό, είτε συστημικά υπάρχει είτε καθόλου) και εύλογης διαρκείας. Αποτελεσματικός έλεγχος ~ όχι τήρηση νομιμότητας. Κενσενική πυραμίδα δικαίου όπου κλασικά ο νομοθέτης ερχόταν κ με ειδικό μεταγενέστερο νόμο τροποποιεί. Πώς μπορεί να υπάρχει αποτελεσμ έλεγχος χωρίς ενθάρρυνση απραξίας αρχών με την προθεσμία; Νόμος για επιδότηση γάμου οδηγούσε σε εικονικούς γάμους, όμοια περ. Εδώ ενθαρρύνεται η απραξία κ μιλάμε για ηθικό κίνδυνο, ο νομοθέτης δίνει λαθος κίνητρα. Τέλος, το να μένω διοικούμενος εκτεθειμένος σε περίοδο ανασφάλειας δικαίου αποτρέπει προγραμματισμό κ ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων.

Απαγκίστρωση από αξία ανθρώπου κλπ εδώ κάπως. Ντάγκλας νορθ, Ατσεμογλου έχουν εξηγήσει (νομπελιστες) γιατί ώριμες έννομες τάξεις κ θεσμικά οικοδομήματα πετυχαίνουν μακροπρόθεσμα οικ ανάπτυξη. Ενας από αυτούς τους λόγους είναι το κράτος δικαίου(μη αλλαγές νομοθεσίας, μη τέτοιος κίνδυνος). Αυτό διαφαίνεται στην εν λόγω απόφαση. Δικαιωμα αποτελεσματικής εξωδικαστικής κ δικαστικής προστασίας που το βλέπουμε με έναν πραγματισμό, εάν πχ 15ετια από εικονικά τιμολόγια, δυσκολία ελέγχου υποκείμενου, συναλλαγента και τελικά αντικρουσης γιατί τιμολόγια αυτά είναι εικονικά. Πραγματισμός στην ανάλυση θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Οικονομική κρίση: επίσης επιχείρημα οικ ανάλυσης δικαίου. Είναι μια λογική ενός ορθολογικού σφάλματος που κάνει ολόκληρη η διοίκηση. Δεν ξέρω αν είναι υπερβολοειδής προεξόφληση ή πώς ουσιαστικά διαβάζω μια κατάσταση κ θεωρώ ότι σε μελλοντικό χρόνο θα έχω τα ίδια αποτελέσματα μ εκείνα που θεωρώ πως θα είχα αν μπορούσα να μεταφέρω τον χρόνο από πίσω πιο μπροστά. Όχι Νπδδ έκθετα σε αδυναμία είσπραξης. Κίνητρο που κινείται κ στις δυο πλευρές, τόσο έναντι διοίκησης (ταχεία είσπραξη) όσο κ έναντι διοικούμενου (τήρηση αποδεικτικών μόνο μέσα σε μια πενταετία). Ομοίως κ σε κανονισμό νομικής για παράδοση διπλωματικής. Αυτή η επέκταση περι ασφαλείας δικαίου, συναλλαγών κ προβλεψιμότητας απαντάει σε πολύ επίκαιρο πρόβλημα κ εξασφαλίζει win win λύση κ για 2 μέρη. Όχι μόνο να αποδώσουμε κοινωνική δικαιοσύνη. Πολύ περισσότερο, Ενίσχυση εσόδων αφενός κ ευμενέστερη αποδεικτική θέση αφετέρου. Αλλιώς ευκαιριακή επέμβαση νομοθέτη, διότι έτσι οδηγεί σε αντιπαραγωγικότητα κ εδώ μειωμένα έσοδα(κύκλος εργασιών)! Αρα ψάχνω το αποτελεσματικότερο δυνατό μέσο.

Παλιότερα τα δικ (ως συστημα) έπεφταν σε αυτό το λογικό σφάλμα: νομικά είναι προβληματική η παράταση για δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, δεοντολογικό κανονα-ασφάλεια δικαίου (νομικά), όλοι λογικό σφάλμα ότι είτε ψάξω στο 2005 είτε στο 2025 είναι το ίδιο κ το αυτό, ότι προεξόφληση μέλλοντος με ίδιο τροπο με σμρ που έχω κρίσιμο γεγονός, στον χρόνο λήψης απόφασης ~ τραπεζικό δάνειο . διαβαζεις μέλλον κ Ταύτιση μέλλοντος με δεδομένα παρόντος (κρίσιμος νομικός χρόνος = χρόνος γέννησης διαφόρων) και ανεξάρτητα απ το αν μέλλον εγγύς ή μακρινό δεν έχει καμια σημασία. Κ αυτό είναι λογικό σφάλμα που επισημαίνει η αποφαση (προθεσμίες, επίσης οι έλεγχοι που είναι πιο κοντά οικ στη γέννηση είναι περισσότερο αποτελεσματικοί).

Πεπερασμένοι πόροι, ανάγκη ορθολογικής κατανομής. Και το προσωπικό είναι ένας δημόσιος πόρος.

Εξηγήση γιατί 5ετια είναι κατάλληλος χρόνος (ψηφιακά γίνονται όλα).

Υπόσκαψη βασικού συστημικού στοιχείου που είναι η εμπιστοσύνη. Συναντάται κ σε περ που κράτος επεμβαίνει μεταγενέστερα σε συμβ με κάποιον ιδιώτη (παραχωρησιούχο) αλλαγή κατέλων, τη μια συμβ μέρος κ την άλλη κανονιστικός ρόλος. Σταδιακά προσαρμογή όλων σε αυτό το λαθος, το δημόσιο γντ μεν αναξιόπιστο συμβ μέρος κ απ την άλλη κ οι ίδιοι οι συμβ πιστεύουν μεταβολή σύντομα περιεχομένου οποτε παίρνουν πολλά περισσότερα ωφέληματα μέσω προσοδοθηρίας κατά την έναρξη της συμβ. Όλο αυτό έχει μεγαλύτερο κόστος για κοινωνία φορολογουμένων, ενδεχομένως καθυστέρηση δημόσιας υπηρεσίας π εξυπηρετείται μέσω σύμβασης κλπ έτσι δημιουργούνται ισχυροί ηθικοί κίνδυνοι. Ο διοικ δεν πιστεύει δημόσιο κ δημόσιο θεωρεί οποιονδήποτε ως παραβάτη.

Θα βοηθήσουμε κακό φοροδιαφυγα που θα εκμεταλλευτεί αδράνεια διοικησης. Αυτή η σκέψη ήταν το μεγαλύτερο πρόβλημα, ηθικοπλαστικές αγκυλώσεις δικ. Πλεον με συρρίκνωση χρόνου παραγραφής η εφορία κάνει καλύτερη δουλεια στις εισπράξεις, αύξηση εσόδων κράτους κ μείωση εικονικών επιβαρύνσεων κρ (αστεία δικαιολογία περι πτωχεύσεως λόγω μη εσόδων κλπ). Κανονας εύλογου, σπάμε νόμο ανοίγουμε παραθυράκι κ πάλι αναποτελεσματικότητα ρυθμίσεων. Η αποφαση δεν μίλησε για προστασια φοροφυγαδων . Άδικη επίκριση αποφασης

Άλλη μια διάσταση οικ ανάλυσης, μας βοηθάει αφενός να βελτιώνουμε δικανικό συλλογισμό κ αφετέρου δημόσιες πολιτικές (είσπραξη φόρων) . Ο φοροφυγας είναι φαινομενο του δείγματος φυλακισμένου, διλημμα λαθρεπιβάτη στο τραμ π λέγεται κράτος. Το αναγκαίο θεσμικό μόρφωμα γ αντιμετώπιση αναγκών π ορίζονται κ κεντρικά δεν γίνεται. Διοτι αν εγώ πληρώσω φόρους κ εσείς όχι, είμαι βλάκας. Θα φουντάρει κρ κ έχασαν τα λεφτά μου κ δεν εισπράττω (υγεία, παιδεία). Αν δεν πληρώσω κ πληρώσετε εσείς, όλα τα αγαθά σε μένα τσάμπα. Ο πρόβλημα δικ φουλ κ λαθρ: κάνει δεν είναι εξυπνότερος απ τον άλλον, κανεις δεν θα πληρωσει κ παράλυση δημοσίου ταμείου. Τελικά ποτε έχω κίνδυνο να λειτουργώ έτσι; Όταν το στε δίνει ορθολογικό συστημα ή με παρατάσεις με μπάρμπα-τοπικό βουλευτής- προϊστάμενος ΔΥΟ κ μη ελεγχος αφού δεν υπαρχει παραγραφή κ έτσι δεν πληρώσω πττ; με το 2° εντείνεται η φοροδιαφυγή.

Υπαρχει ένα σημειο καμπής , εάν είμαστε λίγοι έχουμε κ σκύλο κ πίτα. Και δεν παραλύει συστημα κ έχουμε κ θέση σε αγαθά. Εάν όμως πολλαπλασιασμός καταρροή δημ εσόδων. Tipping point. Το θέμα του εντοπισμού (εάν πχ πολλές υποθέσεις φοροδιαφυγής) χαλαρώνουμε κ ασυνέπεια. Ενώ όταν τέτοιο συστημα μεγαλύτερη συνέπεια. Παντως η 5ετια χωρίς ελεγκτικούς μηχανισμούς σωστούς δεν παει πουθενά. Αυτό σε κάθε συστημα επαγρύπνησης κ φορολογικού ελέγχου. Επέμβαση κράτους γ ιδιον συμφέρον ως ρυθμιστής για διασφάλιση συμφ ως συμβ μέρους (=συμφ ολότητας κ αποπροσωποποιημενο Συμφέρον συμβαλλόμενου) εκει είναι δύσκολες οι σταθμίσεις κ γι αυτό σωστά νμλγ λειι ότι επιτακτικό δημόσιο συμφ που να αιτιολογεί κατ εξαιρεση επέκταση (γι αυτό πάντοτε όταν Σ και νομ περιορισμό θελω ΓΣ!!).

Costs of legal change (αλλαγή κανονα δικαίου), έχουν δουλέψει πολύ πανω σε αυτό. Πρέπει κάθε θεσμό ως επιλογη με οφέλη κ κόστη κ σωστή ζύγιση. Μετράω κόστος κ κοιτάω μετα

αν το χω ξεπεράσει . Τελικά θελω εύκολο σε αλλαγή κανονα ή όχι; Επίσης, γενικός κανονας ή όχι; Καμία επιλογή δεν είναι τέλεια αλλά καμία φορά κ κανονες που δύσκολα αλλάζουν έχουν το καλο ότι μας αποτρέπουν από κακά που κν η τροποποίηση κδ. Κοςτος αβεβαιότητας κ κοςτος ερμηνείας 9υποκειμενα δικαιου κ ΙΚΑ σωτηρία/ διοίκηση ερμηνεύει κτ καινούργιο) αρα κ κοςτος εφαρμογής κ τελικά οδηγούμαστε σε υποεπενδυση. Του δεν είμαι σίγουρος τι θα γίνει καλύτερα να κρατήσω πισινή. Στην ελλαδα οι νόμοι αλλάζουν σε μια νύχτα. Πολύ μικρό κοςτος συναλλαγής εδώ (δεν τον διαβάζω αφού θ αλλάξει, 151 κουκια- απ Βουλή) αλλά αβεβαιότητα, υποεπενδυση, μεγάλο οστό προσαρμογής σε ερμηνεία κ εφαρμογή κδ κλπ κλπ κλπ. Αμερική vs ΕΕ: 2 θεσμικά μοντέλα απ τα πιο αποτελεσματικά μέχρι πρότινος. Κογκρέσο-> ψήφιση νέου νόμου πιο δύσκολη κ από κατασκευή Ριου Αντιριου, όπως έχει το house of cards νέο νομοσχέδιο για παιδεία, τεράστιο παζάρι. Ομοίως κ στην ΕΕ μεταξύ κρατών. Επομένως, καιτοι τύχη αν ο νόμος είναι στραβός ή νέα δεδομένα γ να αλλαχθεί συμβαίνει το ακριβώς ανάποδο. Αφού δν αλλάζει τλκ εύκολα , το κογκρέσο συμβούλιο κ επιτροπή εε καταλήγουν να φτιάχνουν ελλειπτικούς κανονες (ουσιώδη) κ αφήνουν λοιπά να γίνουν κ να εφαρμοστούν από ανεξάρτητες αρχές, επιτροπες (=τεχνοκρατικά οργ) κ τα δικαστήρια έρχονται να κρατήσουν έναν κανονα ζωντανό επικαιροποιώντας τον ερμηνευτικά. ~ συντ διατάξεις, ο δικαστής αναγνωρίζει παραπάνω θάρρος στην ερμηνεία για να μπορέσει να επικαιροποιεί περιεχόμενο κδ. Αν λοιπον συστημα σκληρών κανόνων κ αρα πιο γενικόλογων πετυχαίνουν καλύτερα αποτελεσμα! Παράδοση αποτελεσματικότητας. Πιο αποτελεσματικό κ επίκαιρο μοντέλο ρύθμισης πραγματικότητας με εύκολα τροπ νόμους => δν ισχυει. Άλλο παράδειγμα, Νιλκολν, νομος για κατάργηση δουλειας κ όλα τα μεσα που μετήλθε. Κοινοβουλευτικό δίκαιο αμερικανικό βισοδομεται. Είναι προιον χρηματισμού, εξαναγκασμού; Interna corporis δεν μας ενδιαφέρουν, όχι πρόβλημα ως προς τελικώς εξαγόμενο αποτέλεσμα (άλλο αν θα φτιάξεις θεσμικές δικλείδες για μη επανάληψη) αλλά βλέπεις ότι έχεις τέτοιες περ όπου υπαρχει επίδραση σε μια βασική κοινοβ διαδικασία (πίεσεις) λόγω δυσκαμψίας μηχανισμού αλλαγής. Αλλα εδώ κ ψήφος που κν διαφορα, veto player δηλ όσο πιο μεμονωμένοι είναι οι παίκτες με αποφασιστικοί επιρροή τόσο πιο πολύ αυξάνεται κ η αξία γνώμης/ ψήφου. Αλλα ενδιαφέρον να δούμε αν μετράει το κύρος της διαδικασίας. Την ίδια στιγμή που την εποχή του ιού το να μην έχεις τόσα θεσμικά αντίβαρα αρα κ κοςτος συναλλαγής στην παραγωγή των κανόνων δικαιου (μέτρων) που χρειάζεσαι μάλλον ως έννομη τάξη σε βόλεψε (ουδέν κακον αμιγές καλού) τα πάντα έχουν κ κοςτος κ όφελος. Ο σκοπος είναι να οδηγήσει στο βέλτιστο αποτελεσμα βάσει εκάστοτε συνθηκών. Θελω αποτελεσματικό δίκαιο, αρα όταν τα πράγματα είναι ζόρικα θες ταχύτητα. Υπο κανονικές συνθήκες πιθανότατα το να μην αλλάζει διαρκώς ο κδ κ να μην έχουμε πολυνομία (ελληνικο φαινομενο) να ναι τελικά καλύτερα. Όχι διαρκής αλλαγή ρυθμιστικού πλαισίου. Παντως κ το πλαισιο ΠνΠ φαίνεται να ναι σχετικά λειτουργικών λόγω 40 ημ για κυρωση (εξασφάλιση ελέγχου κ ισορροπιών). Υποβελτιστη συμπεριφορά ΗΠΑ στην κατανομή εξουσιών μεταξύ κεντρικής διοικησης κ αποκεντρωμένης υπο αυτές τις συνθήκες. Καμπύλη Λαφερ (Revenue on the vertical axis and tax percentages on the horizontal axis). Η ορθολογική επιλογή όσο τείνει η φορολογία στο 100% σημαίνει μη παραγωγή κ αρα μηδενικά έσοδα γ κράτος. Κατάλληλος ορισμός συντελεστή. Αντικίνητρο γενικά οι υψηλότεροι συντελεστές. Με βάση έρευνες το καλύτερο σημείο είναι 27-29% και κατά κάποιους δεν είναι καν αυτό, είναι γύρω στο 20-22 γιατί σχηματική ρυθμιση, σε καθ έννομη τάξη παίζει ρόλο κ η εμπιστοσύνη π έχεις στους θεσμούς. Πόσους λαθρεπιβάτες έχω, ποσο το κράτος θα δώσει κράτος πρόνοιας με σωστή χρήση πόρων-εσοδων κ ηθικές αξίες που το κρ πρεσβεύει. Τα προτεσταντικά κράτη κεντρικής Ευρώπης: 45% διοτι ξέρω ότι δεν θα ναι 45,1 το πληρώνουν όλοι κ όταν θελω πληρωμή 45 μαζί με έξοδα γ εργαζ ή προώθηση προϊόντος δεν παζάρεω με εφοριακό να μου τα περάσει ως έξοδα γ να μη μου λει γ εικονικά τιμ, έχω εμπιστοσύνη κ αυτό το 45% μου γυρίζει σαν καλο συστημα αστυνομιας, υγείας, παιδείας κλπ. Θα έπρεπε διαδοχικά να αυξάνεται αποτελεσματικότητα κράτους για

να αυξηθεί το % μαζί με εμπιστοσύνη. Παντως οτιδήποτε πάνω από το κατάλληλο σημείο (είχαμε φτάσει μαζί με ασφαλιστικά κπ να πρέπει να πληρώσει κοντά στο 70%). Αρα είτε παράγω λιγότερα κ προσπαθώ κπ να τα κρύψω κ αρα φορολογία επί μικρότερου ποσοστού. Μείωση εισοδημάτων κ το τι θα φτάσει στην τσέπη δημοσίου. Πρέπει να αυξήσω πίτα, αν αυτή είναι 10 δις και μπορώ να την κάνω 110 δις όταν το καταφέρω αυτό ακόμη κ αν το ποσοστό είναι 23% (χαμηλότερος συντ γνκ) με συμφέρει. Έχει επίσης αποδειχθεί ότι υψηλές φορολογίες κ εισφορές να έχουν αρχική απόδοση κ μετά να κατακρημνίζονται με φόρο ή εισφορο- διαφυγή. Τεράστιος λαϊκισμός τα υψηλά ποσοστά κ η επίκριση φοροδιαφυγοντών. Στο 75% το κρίσιμο είναι σε ποια επιχ κλείνω το μάτι ως κράτος επειδή με χρηματοδοτεί για να κν το παιχνίδι. Αυτό δεν σημαίνει ότι ανευ όρων αποκλείουμε υψηλές φορολογίες. Προικισμένα πρόσωπα (αθλητές κλπ) λόγω τυχαιότητας κ αύξηση συντ εδώ για μέρισμα επ ωφέλεια ολόκληρης της κοινότητας. Αντεπιχειρήματα: αιτιότητα, ποιος είναι εδώ ο βαθμός που η επιτυχία οφείλεται σε φυσικό χάρισμα ή ενδεχομένως στη σκληρή του δουλειά; Λόγοι κοινωνικής δικαιοσύνης το δικαιολογούν αυτό. Μελλοντικό φυσικός Στανφορντ (Μπρους Γουίλις, άσημος ηθοποιός στα νιάτα του) φυσική τύχη ή τύχη συγκυρίας. Δεν απομονώνεται παντως η αιτιότητα.

Ομοίως διάγραμμα παρεμβασμού και κοστών πχ σε κανονες οδικής συμπεριφοράς κ ασφαλείας. Εγγενή κόστη υψηλά, παρέμβαση κ μείωση, υπερβολή κ εκ νέου αύξηση. Αύξηση κόστους = μείωση αποτελεσματικότητας. Το κράτος έχει άμεσα (φορολογικά) κ έμμεσα έσοδα (επενδύσεις κλπ).

Ενδοτικό δίκαιο, προθεσμία αναστοχασμού, παροχή πληροφοριών (διχογνωμία)- καθήκον, αποδεκτός ή μη χαρ νυγμου at hoc κρίση. Κρατική παρέμβαση ήπιου χαρ όταν ανάγκη αποδεδειγμένη. καταλληλότητα παρεμβασής (βεντάλια πιθανών μέσων κ επιλογή ηπιότερου δυνατού μέσου). Αποεπιλογής να είναι ευχερής αναστρέψιμο τη τα ενδοτικής ρύθμισης. Γι αυτό κ ήταν προβληματική η ρύθμιση παλιά για δωρεά οργάνων, έπρεπε να πας σε ΚΕΠ γι αποεπιλογή ενώ τώρα διαδικτυακά. Επίσης, όχι καθρέπτης διαστρεβλωτικός όχι κρυφή επενέργεια- αρα θελω διαφάνεια νυγμου καθαυτού. Ο σκοπος δεν αλλάζει μεσα. Ο πελάτης είναι το ραντάρ, θελω διαφάνεια και ως προς το ότι ελήφθη ένα μέτρο -μέσο κ ως προς την επιδίωξη. Για αποφυγή αρνητικής εξωτερικότητας, απαγόρευση junk food σε σχολείο (κράτος αρα οκ, όχι πχ ιδιοκτήτης σουπερμάρκετ)/ αναλογικότητα στο νομοθετικό εργαλείο παρεμβασής ονόματι νυγμος, βασικό πλεονέκτημα είναι η διαφάνεια εδώ του αναγκαστικού δικαιου, επειδή περιορισμός ιδιωτικής αυτονομίας ειδική κ εμπειριστατωμένη αιτιολογία!

Μείωση συναλλ κοστους, απελευθέρωση χρόνου -δικαιωμα στην τεμπελιά που δικαιολογείται εδώ μεσα από ενδοτικό δικ!

The paradox of choice! Κατάσταση παράλυσης στο decision making . AK 57 , μετάθεση λήψης απόφασης από ειδήμονα σε πρόσωπο που θέλει ειδική γνώση κ ενημερωση.. το πολύ τρίλημμα όχι φάσμα ευρύτερο γτ δεν θα μπορώ να πάρω απόφαση έτσι.

Η απροσεξία δείχνει πως χρειαζόμαστε πατερναλισμό αλλά τόσο όσο κάθε φορά, όταν η συμπ μπορεί να βελτιωθεί μέσω εμπειρίας κ αυτορρυθμίσσης, αν όμως συστηματική αστοχία κ αδυναμία τότε ανοίγει. Ο δρόμος γ επέμβαση (βάσει Σ, ν κλπ).

Νυγμός από νομοθετη γος από προμηθευτη (όμως εδώ μείωση συναλλακτικών κοστών). Υποχρέωση να δώσω 2 επιλογές σε καταναλωτη (αναγκαστική επιλογή) κ ανάλογα ο καταναλωτής προβαίνει σε επιλογή με το αν είναι risk lover ή averse – δωρεάν οργάνων – δεν είναι πανάκεια πάντοτε.

Από την ενημέρωση μέχρι την απαγόρευση υπάρχει μια απόσταση.

Mill απόφαση για αυτο διακινδύνευση και αυτο βλάβη επιτρεπτή όταν ακ131 και έλλειψη αρνητικών εσωτερικότητων. Η όταν αδυναμία πληροφόρησης για κίνδυνο. Καταρχήν το πάθημα γίνεται μάθημα (υπο τον όρο της μη καταστροφικής συνέπειας). Εγγυήσεις στην δικαστική συμπαραστάση, πυρήνας προσωπικής αυτονομίας.

*προηγούμενη πληροφόρηση

Τι γίνεται όταν η συνείδηση γιατρού δεν του επιτρέπει χορήγηση φαρμάκων , άλλο το δικαίωμα στην ευθανασία κ άλλο η υποχρέωση τυχόν γιατρού. Όταν υπάρχουν πλειονες ιατροί ok, αν είναι ο μοναδικός πρόβλημα (κρατικό καθήκον κ εναλλακτική δυνατότητα προσφυγής σε άλλον ιατρό) ~ άμβλωση σε νησί.

Πολιτικό αποτύπωμα αλλά και ανεξαρτησία θεσμού: Βέβαια, αντίστροφες τάσεις στις ΗΠΑ, η πολιτική επηρεάζει τροπο λήψης αποφάσεως Supreme Court, στελέχωση με πολιτικό χαρακτήρα, προταση προσώπων από εκάστοτε πρόεδρο Επιτροπή αποφάσεως – δημόσια ακρόαση, έλεγχος λεχθέντων- κ ψηφοφορία στο κογκρέσο

20/20

Κλείσαμε όλα τα ρυθμιστικά εργαλεία, κάναμε συνολική παρουσίαση όλων (χρήση από Νομοθετη ή Διοίκηση) και ουσιαστικά κλείσαμε όλο το γενικό κομμάτι.

Προστασία έναντι Γος, πώληση, ελαττωματικά προϊόντα, (αυτ)ασφάλιση.

Ανάλυση επιλογών που έχει κάποιος που θέτει κανονες δικαίου.

Σύνδεση συζήτησης με κόστος αλλαγής κδ. Ένα μεγάλο κομμάτι θεωρίας είναι το τι κόστη οφέλη συνεπάγονται απ την. Επιλογή που έχω. Είτε λεπτομερειακος είτε γενικός κανοντας, είτε εύκολη είτε δύσκολη αλλαγή. Γιατί υπάρχει Σ; Με βάση οικονομική ανάλυση:

1) αισιόδοξη εξήγηση, ουσιαστικά αποτυπώνει ένα συμβόλαιο απ το οποίο όλοι κερδίζουν (Ρουσώ, Λωκ, Ρολς). Έχει 2 βασικά πράγματα , θεμελιώδη δικαιώματα 1-25Σ και μετα άρθρα που αφορούν τροπο λήψης δημοσίων αποφάσεων κ εκχωρεί αρμοδιότητες κ διαδικασίες λήψεων (26 κ έπειτα Σ) οργανικό κομμάτι. Αρα 1-25 = συμβατικές ρήτρες, επιτρέπουν σε ιδιώτες να επικαλούνται ελευθερίες, ένα ψήγμα νομικής ισχύος για ένταξη σε ο,τι λαμβάνεται ως δημόσια αποφαση απ το αρθρο 26 και μετα. Το Σ τα δίνει γτ κανεις λογικός άνθρωπος δεν θα συμφωνούσε κατά τα λοιπά στην υπογραφή ενός τέτοιου συμβατικού κειμένου με μονομερή κυριαρχική εξουσία, δεν θα συμφωνούσαμε για μη συναινετικούς θεσμούς διοτι απώλεια θεμελιωδών ελευθεριων (ζωής, περιουσίας).

(Κράτος: έχει πλεονεκτήματα ότι μπορεί να δρα κεντρικά, ομοιόμορφα-απ πανω προς τα κάτω-, κυριαρχικά κ αδιάλειπτα θεραπεύοντας ο,τι οι οριζόντιες σχέσεις κ θεσμοί συναινετικός δεν μπορούν να πετύχουν, λογική δραση, όχι αποτυχιές αγορας, ώστε να μην υπάρχουν κόστη συναλλαγής, όχι αγαθά δημόσια από ιδιώτες κλπ). Αρα, ψήγμα κατοχυρώνεται ελευθεριών ώστε αμυνα ατόμου απέναντι στην βούληση των πολλών (φιλελεύθερη αντίληψη Σ). Οι βολεμένοι θέλουν ελευθερία, η μη βολεμένοι θέλουν ένα Σ (θα συμφωνούσαν) εάν υπήρχαν κπς εγγυήσεις (συστημα αναδιανομής πλούτου, παροχης αγαθών, εγγυήσεων = κοινωνικά δικαιώματα). Ατομικά δικαιώματα = φιλελεύθερη όψη, κοινωνικά δικαιώματα= εγγυητικός ρόλος κράτους (επίπεδο ευημερίας μη δικαιούχων), συμφωνία για Συλλογικές αποφάσεις (που κάποτε θα μας δυσαρεστούν αλλά έχουμε εμπιστοσύνη στο συστημα κατά το μάλλον ή ηττον οφείλουν να τηρούν ένα θεμελιώδες συμβόλαιο που θα λει ποιες σωστές κ ποιες λαθος κ θεσμοί που θα μπλοκάρουν μια κακή αποφαση- δικαστική προστασια- κακή λόγω στέρησης ελευθερίας ή ανεπαρκούς αναδιανομή ή εγγυητικο ρόλο στο κράτος). Μεσα σε ένα κράτος δικαίου δέχομαι να εκχωρώ ένα κομμάτι της ελευθερίας μου όταν θελω να προωθήσω δικιά μου ατζέντα.

Οικονομική ανάλυση: προκειται για Υποθετική κατά Παρετο ιδανική κατάσταση.

Κερδίζουμε όλοι κ δεν χάνουμε τελικά από την υπάρξη Σ. Παράδειγμα Οδυσσέα: η βία του κράτους το χούμε οριοθετησει με θεσμικά αντίβαρα ώστε ο Οδυσσέας να ναι δεμένος στο κατάρτι με τροπο ώστε οι σειρήνες αυταρχισμού να μην τον οδηγούν σε κατάχρηση.

Αρα οικονομικά/ ωφελμιστικά, το Σ είναι ένα συναινετικό συμβόλαιο μακράς πνοής εγγυητικής φύσεως (πώς θα δημιουργηθεί ένα κρατος, Δήμος που λειτουργεί στο διηνεκές), οποίο όλα τα αντίβαρα κ εγγυήσεις ώστε να πετυχαίνουμε πάντοτε βέλτιστο από σκοπιά κοινωνικής ευημερίας (~ Μπενθαμ, το μέτρο του σωστού κ του λάθους είναι η περισσότερη δυνατή ευτυχία για όσο το δυνατόν περισσότερους). Φυσικά δεν δώσαμε με κπ διαδικασία

ρητά συναίνεση αλλά ακούμαστε στην εικαζομενη, ή μάλλον στην άποψη ότι ένα Σ πλησιάζει κατά παρετο βέλτιστο (για τον καθένα από μας με την εννοια ότι καθένας παίρνει ο,τι θα μπορούσε να πάρει, αν ο φιλελεύθερος έπαιρνε περισσότερη ελευθερία θα ζημίωνε κπς άλλους που χουν ανάγκη εγγυητική λειτουργία Σ). Συναινετικό παίγνιο, συνεργατικό παίγνιο- συστημα στο οποίο όλοι κερδίζομε όσο το δυνατό περισσότερο κ ουσιαστικά μεσα από συναινετικά αντίβαρα που χρησιμοποιεί (αντιφατικό αλλά σκοπος οι συναινέσεις μεσα από αντιπαραθέσεις διαφόρων παικτών με εξουσια,μεσα από διάκριση εξουσιών) για επίτευξη βέλτιστης ικανοποίησης κοινωνικής ευημερίας. Εξιδανικευμένη/ θετική ανάγνωση που βοηθάει στην ερμηνεία του.

2) υπαρξη κρατους, συνυφασμένη εννοια με Σ- θα μπορούσαμε να ζήσουμε χωρις κράτος; Αριστερός κ δεξιός αναρχισμός – αποτυχία μοντέλων. Θεωρια παιγνίων: το κρ δημιουργήθηκε περα από συναινετικό/ συνεργατικό παίγνιο, κι από ένα παίγνιο μεταξυ λύκου- προβάτου, ισχυρών- αδυνάτων. Αν ο ισχυρός κάνει χρήση ισχύος που θα συνεθλιβε. Ο ανίσχυρος ορθολογικά εχει κίνητρο να γν δυνατός, να βρει ισχυρό σύμμαχο να χτυπήσει τον ισχυρό ειτε θα διαπραγματευόταν με ισχυρό μια αμοιβαία επωφελή συναλλαγή (μη με φας ολόκληρο, φάε ένα κομμάτι μου και έλα του χρόνου, πάρε τη σοδιά μου-όχι όλη μ την περιουσία). Έτσι προστασια από πειρατές, Βίκινγκς, ληστές. Το κρατος παίρνει κομμάτι ελευθερίας κ πλούτου μας διοτι μας συμφέρει να το παίρνει. Αλλιως θα ήμασταν έρμαια κπν άλλων που θα έπαιρναν περισσότερα. Κι αν αντίστροφα έρθει το κρατος κ πάρει περισσότερα έχουμε και το κίνητρο να ψάξουμε να βρούμε έναν άλλον αφέντη, λύκο ο οποίος να γν ο σκύλος μας. Ιστορικά Εξάπλωση Αράβων από ερήμους μέχρι Νότια Γαλλία (εκμετάλλευση βλακείας Βυζαντινής Αυτοκρατορία που σιτοβολονας της ηταν η Αιγυπτος, οι Αραβες τους είπαν ότι αν εξισλαμισμός μη φόροι, αν Χριστιανισμός φόροι). Ιστορικά, έτσι δημιουργείται ένα κρατος (μονοπώλιο βίας φυσικό, άσκηση εξουσίας που ασκείται αδιαλείπτως κ αδιανόητη η έλλειψη άσκησης από κπ). Όπως η φύση απεχθάνεται κενά, έτσι κ ο νομικος κόσμος απεχθάνεται το κeno κυριαρχίας. Κπ στιγμή αν δημιουργηθεί συγκυριακά ένα τέτοιο θεσμικό κενό, θα καλυφθεί από έναν φορεα δημ εξουσίας που θα κν ρόλο λύκου που να μετατρέπεται σε πιο μόνιμο σκύλο (αντί να τρώει, προστατεύει πρόβατα) κ θα επιβάλλεται από πανω προς τα κάτω.

Αρα η συναίνεση τοποθετείται σε 2 επίπεδα: υπαρξη κ διαμόρφωση συναίνεσης κατά την κατάστρωση συνταγματικού χάρτη που κ ο ίδιος ο χάρτης είναι προιον συναίνεσης κατά την καταστατική διαμόρφωση κ τυχόν αναθεωρήσεις. Επίσης, αναγκαίες συναίνεσης μεταξυ διαφόρων παικτών που ερίζουν μεταξυ τους γ κάποια κομμάτια εξουσίας κ αρμοδιοτήτων κ φαίνεται πετυχημένο μοντέλο (καιτοι προφανώς ελαττώματα, αστοχίες, κόστη, υποβελτιστες κατανομές πλούτου κ αποφάσεις) αλλά δεν μπορείς να εξασφαλίσεις και κάτι καλύτερο με βάση τα όσα έχουμε ήδη δει. Παίγνια. Διλήμματα μεταξυ ελευθερίας κ ισότητας (αξιοκρατία όταν οι άνθρωποι δεν είναι ίσοι). Όταν παρα ελευθερώνουμε δημιουργούμε περισσότερες ανισότητες, όταν παραπεριορίζουμε καταλήγουμε να είμαστε αναποτελεσματικοί κ τελικά ουτε ανισότητες αμβλύνουμε (ουτε ίσοι, ουτε ελεύθεροι). Η χρυση τομή κ κατάλληλη δοσολογία ποια είναι; (~ ελευθερία και πατερναλισμού εγγυητικού). Αυτό παλεύει να λύσει το συνταγματικό δίκαιο εδώ κ 2 αιώνες. Ομοιως κ η βιωσιμότητα κ οι επόμενες γενιές = ελευθερία γενιάς μας κ ισότητας διαγενεακής. Το θέμα είναι όχι η αλλαγή διλήμματος εδώ αλλά να κτλβ ότι συχνά ξεχνάμε ότι το σημαντικό είναι ο τροπος λειτουργίας θεσμών κ δικαιου, αν είναι αποτελεσματικοί στην επίτευξη αυτής της εξισορρόπησης. Δεν εχει τοσο μεγάλη σημασία το ποια είναι αυτή η δοσολογία, μπορεί να την έχουμε βρει (κατά παρετο βέλτιστα Σ!). Ο μπελάς δεν είναι τοσο ο ορισμός αυτής της συνύπαρξης αλλά το αν το πετυχαίνω αποτελεσματικά ή όχι. Σ αυτό βοηθάει η οικ ανάλυση με τα εργαλεία που είπαμε κ η οικονομικη ανάγνωση του Σ. Οι βασικοί κανονες μονοπωλης, πρέπει να ναι αποτελεσματικοί. Και τελικά θελουμε γενικη ή ειδικη διατύπωση; Εύκολη ή δύσκολη τροποποίηση; Γραπτά ή προφορικά; Καλο είναι να είναι γραπτό ένα εγγυητικο συμβόλαιο για την υπαρξη μας, να αλλάζει δυσκολότερα γιατί

αλλιώς η συγκυριακή πλειοψηφία να αλλάξει οιορτουνιστικά κανονες παιχνιδιού (φανταστείτε αλλαγή κανόνων μονοπωλής τη στιγμή που εχω στα χέρια μου την τράπεζα) και τελικά για χρονικό βάθος να ναι γενικόλογα διατυπωμένο. Οι ουσιαστικοί τουλάχιστον, οι διαδικαστικοί πάνε στον διάολο. Διαδικασία εν ολίγοις μη εκτεθειμένη στον οιορτουνισμό. Ελλειπτικός τροπος, επικαιροποίηση με ερμηνεία. Αυτό μας οδηγεί στο εξής ενδιαφέρον: ποτε ο δικαστής πιο θαρραλέος; Ερμηνεία Σ ή ΚΠ Δήμου; Κανονικά στο 1°, διοτι το Σ χρειάζεται φρέσκο αέρα επικαιροποιημένης ερμηνείας για να μπορέσει να υπάρχει στο διηνεκές. Πιο κυνική άποψη Αμερικανών: αν ο δικαστής έρθει κ κάνει μια contra legem ερμηνεία, ψήφιση νόμου με ίδιο περιεχόμενο κ παράκαμψη δικαστή. Αν όμως ο δικαστής κάνει το ίδιο στο Σ, αυτό αλλάζει πολύ πιο δύσκολα κ αρα όχι κίνδυνος θεσμικής αποδοκιμασίας εδώ λόγω ερμηνευτικού θάρρους. Αρα πώς επικαιροποίηση; Ερμηνεία ή αναθεώρηση ; Σ110 πετυχημένη μηχανική, αναθεώρηση μεν αλλα δύσκολη- όχι έκθεση σε οιορτουνισμό εκάστοτε πλειοψηφίας. Το θέμα είναι ποσο σκληρό; ΔΕΕ και Στρασβουργο υπόχρεα για ακόμη μεγαλύτερο θάρρος διοτι εκεί ο μηχανισμός ακόμη σκληρότερος (το ΕΣΔΑ δεν εχει καν διάταξη για περιβάλλον). Αντιθετα όταν πολύ εύκολη αναθεώρηση, βέβαια ερμηνευτικό θάρρος μεγαλύτερο τυπικού/ ουσιαστικού νόμου αλλα όχι σε τέτοιο βαθμό όπως παραπάνω. Ερμηνεία > αναθεώρηση. Διάχυτος ελεγχος ; Καλύτερο το συστημα που έχουμε σήμερα. Τα Συντ Δικ έχουν εξης κακό: ποιος ο σκοπος συντ ερμηνείας κ παρεμβαςης δικ; Μείωση οιορτουνισμού πολιτικών παικτών συνταγματικού παίγνιου (=πολιτικοί, μυωπία, προσπαθούν να επανεκλέγονται κλπ κλπ κλπ). Το να εμπλέκεις δικαστές που δεν έχουν ατζέντα πολιτικών κ έχουν δυνατότητα παράκαμψης πολιτικών αποφάσεων. Αν φτιάξεις ανώτατο συντ δικ με μελη πρόσωπα που επιλέγουν πολιτικοί παίκτες μόλις χάνεις βασικό πλεονέκτημα ελέγχου συνταγματικότητας. Δικαστικός ελεγχος πεπραγμένων (judicial review)- τι βάζουμε μεσα σ αυτόν; Δικαιώματα, προστασία δικ και ελευθεριών. Θα βάλουμε όμως και οργανωτικά ζητήματα; Σ26 από ΣΤΕ . ΗΒ Μπορίς Τζωνσον να κλείσει κοινοβούλιο. Ήρθε το ανώτατο δικ και ζήτησε ανάκληση από νομοθετική κ εκτελεστική εξουσία ομόφωνα. Εδώ οργανωτικό ζήτημα πολιτείας. Ποια είναι τα όρια εδώ; Μέχρι πού επεμβαίνει ένα ανώτατο δικ; Όλα έχουν τα καλά και τα κακά τους. Στις ΗΠΑ σκληρό Σ με βασικό consensus που δεν πειράζουμε αλλα κ ακροβατούμε ερμηνευτικά αναγκαστικά εδώ (Σχολη Σκαλια, επιστροφή στο γράμμα Σ- όχι τελολογια κ εξελικτική ερμηνεία). Βέβαια πρέπει να είμαστε κ φειδωλοί διοτι η εκάστοτε πλειοψηφία μπορεί να κν ο,τι θέλει (ως προς αναθεώρηση που παει χέρι-χέρι με οιορτουνισμό εάν είναι εύκολη). Ίσως οι διπλές ψηφοφορίες σε εμάς να είναι υπερβολή, παιχνιδοθεωρητική περιέργη κατάσταση (τι κατευθύνσεις θα γίνουν στην επόμενη Βουλή; Τι θα γίνει στην επόμενη; Δέσμευση; Πολλα θέματα – έκθεση Σ σε οιορτουνισμό). Σε γενικές γραμμές εχει αντέξει το Σ μας μεσα στον χρόνο. Οιορτουνισμος αναθεωρήσεων: διαφαίνεται κ εδώ, αν κπ ήταν αναχρονιστικό το Σ106 διοτι αποτύπωνε συγκυρία εποχής ηταν το ότι δεν ηταν επαρκώς ανοιχτό σε ορισμένα πράγματα ως προς την οικ όψη (οικ Σ). Πχ στο Σ106 λειι ότι το κρατος κατευθύνει οικονομία στο ονομα γενικού συμφ (δεν σου λειι ότι καταρχήν για επίτευξη γς μεσα απ την αγορα, βάση φιλελευθερισμού κ επιβολή από ΕΕ αλλα βγαίνει ερμηνευτικά κ βάσει δικαιου ΕΕ), 3 διατάξεις με ανάλυση τρόπου κρατικοποίησης αλλα πουθενά δεν δίνεται ρητά δικαίωμα ιδιωτικοποίησης. Πρόβλημα; Όχι, η ερμηνεία ειπε ότι όπως οι κρατικοποιήσεις έτσι κ οι ιδιωτικοποιήσεις. Το Σ ηταν διατυπωμένο έχοντας αλλα πράγματα στο μυαλό απ ο,τι τα σύγχρονα θέματα δεν φέρνει θέμα. 4 αναθεωρήσεις που καμια δεν άγγιξε σ106 και σ16 σε σημεία που θα θέλαμε γραμματική αναθεώρηση, ενώ σε ανούσια έχουμε του κόσμου τις αναθεωρήσεις. Επίσης, το Σ δεν είναι λεπτομερειακος ν. Υπήρξε αποτυχημένη ρυθμιση όχι μόνο λόγω αντικειμένου αλλα και του ΤΡΟΠΟΥ ρύθμισης. Ομοιως, αναλυτικά δικαίωμα επανόρθωσης (εντελώς παράλογο). Κοουζ: τελικά ο,τι κ να λειι το Σ η αγορα αποφασίζει αν είναι σημαντικό κ ασήμαντο, θα καθορίσει τελικά κ πρακτική του αποτελεσματικότητα. Επίσης το Σ ξεφτιλίζεται όταν προβλέπει ανεφάρμοστα πράγματα. Άλλο η εξαγγελία για παιδευτικής λειτουργία που θα πάρει χρόνια να

υιοθετηθεί κ άλλο πχ το να βάλεις Κτηματολόγιο. Υπέρ ανοιχτών ερμηνειών. Inclusive or extractive institution (ολλανδία 16^{ος} αι, τηρηση συμβάσεων- δικαστήρια- rule of law – αρα επενδύσεις και οικονομικό πνεύμα). Οποιαδήποτε ερμηνεία εγκλωβίζει στις προοπτικές της την ανάγνωση Σ είναι κακή, ακόμη κι αν στη συγκεκριμένη συγκυρία φαίνεται σωστή. Καλύτερα να φτάσεις στο ίδιο σημείο με μια ανοιχτή ερμηνεία παρα το αντίθετο που σε λίγα χρόνια θα φανεί λαθος. Διάκριση λειτουργιών (κατά Αριστοτέλη), όμως και 3 αναποτελεσματικά μονοπώλια. Εγκλήματα στο κοινοβούλιο, θεωρία κυβερνητικών πράξεων. Άκαμπτο κ νομικιστικό. ΗΠΑ: αδιάφορη η φύση εξουσίας που χει κπς, με νοιάζει η εξουσία αυτή να είναι τέτοια ώστε η εξουσία του άλλου να μην οδηγεί σε κατάχρηση ώστε να γν δικτάτορας. Αρα το βασικό των checks and balances είναι να αυτοαναιρείται η εξουσία. Η ΕΕ και Ελλάδα δεν το πετυχαίνει απόλυτα αυτό, κ κρύβονται κ κενά όχι μόνο δικαστικής προστασίας αλλά κ σ αυτό το αντιπαραθετικό.συνεργατικό παίγνιο, επαρκείς αντιπαραθέσεις ώστε κανείς να μην γίνει τρομερά δυνατός κ τελικά να αναγκάζουμε περισσότερους παίκτες σε συνεργασία. Αυτό η διάκριση λειτ δεν το πετυχαίνει. Υπάρχουν κ γκρίζες περιπτώσεις (δημοψήφισμα,κυβερνητική πράξη που αφορούσε εκλογική διαδικασία, το στε ειπε πως δεν ελέγχει λόγω ΚΠ. Ορθά εκ των υστέρων διоти θα οδηγούσε σε μεγαλύτερο τότε ρήγμα). Αναστοχασμός μόνο αν μιλάμε για ίδιο υποκείμενο. Ενώ στην αναθεώρηση μιλάμε για 2 διαφορετικά (2 βούλες με διαφορετική πλειοψηφία). Μόνο για το πολιτικό σύστημα συνολικά θα μπορούσαμε να μιλήσουμε. Οι 2 βούλες είναι ο ορισμός διλήμματος φυλακισμένου. Συνεργατικό παίγνιο. Θελω να αλλάξω το Σ, Αν το αλλάξω το Σ ως πρωθ μπορεί να εκλεγεί μετα κπς άλλος κ να έρθει να τα κάνει διαφορετικά απ όσα επιδιώκω. Αν θελω να αλλάξω κάτι πρέπει είτε να είναι ανώδυνο ή να υπαρχει πραγματικό consensus. Ό,τι έχει αλλάξει είναι ψιλοσυνεννοημενο. Τελικά οδηγούμαστε σε συνεργασίες κ μάλλον διατηρείται έτσι κ η αυστηρότητα Σ (φόβος). Θα έπρεπε τουλ να μην μπορεί να αλλάξει κατεύθυνση στη 2^η Βουλή (για αποτροπή πολιτικού ομορτουνισμού – άσχετο με checks and balances). Το να υπαρχει δικαστής με έμμεση νομιμοποίηση (κυβέρνηση – Βουλή) δεν είναι κακό, αυτό που πρέπει να ελέγχουμε είναι η συγκράτηση εξουσιών,να τεθούν όρια για να μη δημιουργηθεί ηθικός κίνδυνος προεδροποιησιμοι μετα τα 55 κάτι κ αρα μετα σκέψη του τι θα ψηφίσω στις επόμενες εκλογές. Συζήτηση για να προβλεφθεί (Σ,ν ή συνταγματικό έθιμο τεςπα) ότι επιλογή από τους πρώτους πέντε ή αντιπροέδρους από διπλάσιο αριθμό κενών θέσεων βάσει ιεραρχίας (εχω 2; Πάω στους πρώτους 4, εχω 3; Στους πρώτους 6). Έτσι κρατάς και ιεραρχία που θεωρητικά εξαρτάται από εξέλιξη δικαστών για τους οποίους αποφασίζουν οι ίδιοι (Ανώτατο ΔΣ) και το άλλο θα μπορούσε να γίνει είναι να μην εχω τόσα τμήματα και θέσεις. Αίσθηση αποτυχίας εδώ αν πολλαπλές θέσεις κ ανοίγει κ όρεξη έτσι. Ο θεσμός επιλογης ανώτατων δικαστών από εκτελεστική εξουσία δεν είναι τόσο λαθος, διotti στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν στεγανά στις εξουσίες. Ο δικαστής μπαίνει κ στα νομοθετικά κ στα εκτελεστικά. Οι αποφάσεις είναι ρυθμίσεις. Αρα αφού το χω αυτό στην πραγματικότητα, δεν είναι παράλογο κ η ηγεσία να καθορίζει σήμερα με διαδικασία ώριμη τη θέση. Όμως το θέμα είναι οι πολλές θέσεις. Αυτό είναι ο μπελάς. Όχι γενικά ο θεσμός. Διάκριση μεν όσμωση δε, δεν είναι εντελώς διακριτά. Θελουμε συγκρούσεις για checks and balances. Αρα θέμα: διαδικασία με εχέγγυα (δημόσια ακρόαση ΗΠΑ). Θεωρία κινήτρων, όταν ξέρεις ότι μπορεί μια κυβέρνηση να σε εκλέξει μπορεί να χεις κ διάθεση να κνς χατίρια. Αυτό δεν ισχυει μόνο για δικαστές αλλά κ για άλλες ομάδες, δημοσιογράφους με κυβερνητικές θέσεις, ακαδημαϊκούς. Θέλει μια ισορροπία αυτό για μη δημιουργία στρεβλώσεων. Λύσεις: επιτροπή που φτιάχνει short list από την οποία θα επιλέγει η κυβέρνηση ώστε εξισορρόπηση θέσεων, άνθρωποι με εχέγγυα κ απαραίτητα προσόντα. Αυτή είναι η διαφορετική οπτική οικ ανάλυσης δικαιου. Το δημόσιο δίκαιο ηταν μεταφυσικό, το γεγονός ότι ο χ γίνεται ΠτΔ, ο ζ Πρωθυπουργός, ο ψ Πρόεδρος ΣτΕ. Αρα ο ψ κάνει ο,τι λεει το Σ χωρίς λήψη υπόψη ότι είναι άνθρωπος (ατζέντα, αδυναμίες). Ακόμη κ ένα διοικητικό όργανο, το ότι αποτελείται από φπ σημαίνει ότι έχει όλες τις ανορθολογικοτητες, την περιορισμένη ορθ (συμπεριφορικά οικ), αστοχίες, εγγενή κ

μη ηθικά αξιόμεμπτο ομοιοπαθισμό (θεωρία παίγνιων και διλήμμα φυλακισμένου). Είναι κομμάτι της εξίσωσης. Αρα να το έχουμε υπόψη όταν ερμηνεύουμε Σ ώστε να φτιάχνουμε σύστημα αποτελεσματικής αντιπαράθεσης κ συνεργασίας, διαβάστε κάθε διάταξη με αυτόν τον τρόπο. Πάρτε το Στε. Θέλετε να βελτιώσουμε την ποιότητα νομοθεσίας ; Θα είχατε τρόπο χωρίς καμία συνταγματική αναθεώρηση. Γιατί πετάξαμε στα σκουπίδια διατάξεις Σ79,80,60 κάτι ως *interna corporis*. Αν τοποθετούνταν επ αυτών θα χαμέ καλύτερο σύστημα, αλλά δεν το κν για να μην μπαίνουν στα δικαστικά χωράφια- *interna corporis* και διάκριση λειτουργιών. Όμως οι δικαστές εν τοις πραγμασι μπαίνουν στα ξένα χωράφια (συν το ότι υπάρχει ομοιοπαθισμός από κάθε πλευρά). Η σωστή συνεργατική αντιπαράθεση είναι αυτό που θέλουμε. Κ αυτή είναι η βασική διαφορά παραδοσιακής ερμηνείας δδ (ξεχνάμε ανθρώπινη διάσταση οργάνων).

Ενσωμάτωση οδηγιών, Ν4512/2018: γενικός ορισμός- προδιατυπωση, από ισχυρότερο μέρος σε επίπεδο διαπραγματευτικής ισχύος, άδηλος αόριστος αριθμός μελλοντικών συμβάσεων. Μείωση συναλλακτικού κόστους με αυτούς, ευρεσης συμ- διαπρ(εδώ)- τηρησης συμφ. Συν, ασφάλεια δικαίου. Όμως κίνδυνοι, χρηστή γος. Ν 2251/1994 & τροπ ν2018 και κωδικοποίηση (ΥΑ). Επλήθε αλλαγή ως προς έννοια καταναλωτή (στενή έννοια αρχικά αλλά ειδικά στους γος άνοιγμα, διεύρυνση, προστατευτέου βασικά προσώπου ακόμη κ αν δν είναι καταναλωτής α9^2) και ως προς γος (ελεγχος με βάση α2^6-7). Προστασία καταναλωτή έναντι ΓΟΣ, κλασική οικ ανάλυση δικαίου & συμπεριφορικά οικονομικά (2 σκοπιές). Ο ελεγχος (ερμηνεία) γίνεται σε 3 επίπεδα: ένταξη στη σύμβαση (διαφανής, ορατός, διαγνώσιμος στον καταναλωτή αλλιώς δεν δεσμεύει) , ερμηνεία- εν αμφιβολία υπέρ συμφερόντων καταναλωτή (*contra proferendum*, *stipulator*) ακυρότητα λόγω καταχρηστικότητα(2^6-7). Πληροφοριακή υπεροχή. Ελεγχος από δικ αλλά κ άλλες αρχές, ενώσεις. Εμπειρικά είναι τα αγαθά με τα οποία έχουμε αναπτύξει τριβή με αυτά για να μπορέσουμε μετά να αξιολογήσουμε εάν ικανοποιεί ανάγκες, διαφορετικά ανατιολόγητη υπαναχώρηση εντός 14ημ ~ γος ως εμπειρικά αγαθά, αντιλαμβάνομαι σημασία κ συνέπειες μόνο εάν ενεργοποιηθούν κ μετά από ένα διάστημα εμπειρία. Η κακή ποιότητα διαπιστώνεται εκ των υστέρων. Ασύμφορη η συγκριτική προσέγγιση (από θέμα χρόνου). Αν αφήναμε αυτορρύθμιση αγοράς, οι κακοί όροι θα αποβάλλονταν από αγορά (όχι ακυρότητα, καταχρ κ ελεγχος- αχρειάστα εκ ν). Είτε εγκατάλειψη γος είτε αποχώρηση επιχ που τους έθεταν. Εάν πχ μια τράπεζα κατορθώνει να προσελκύει καταθέτες μ το ν θέτει ευνοϊκούς για εκείνη όρους κ να αυξάνει περιθώριο κέρδους έτσι, εισχωρούν κ οι υπόλοιποι κ γεμίζουμε κακή ποιότητα γος. Αποτέλεσμα: κατάρρευση αγοράς κ δυσπιστία καταναλωτών έναντι αυτής. Market failure αν ακραία ασυμμετρία πληροφόρησης. Ο αναγκαστικός (δικ) ελεγχος βοηθάει στην αποφυγή αυτή (281ακ). Δεν έχει σημασία αν ο αποδέκτης είναι καταναλωτής ή όχι, διότι διαπραγματευτική ανισοδυναμία ισχύει κ μεταξύ άλλων παικτών ~ ανάγκη προστασίας. Στη Γερμανία αποσύνδεση γος από καταναλωτή, καθολική προστασία. Γι αυτό κ προσθήκη παρ 9.

Συμπ οικ: +απάθεια παικτη,μη ανακτησιμο κόστος (χρόνου) => μεγάλη βαρύτητα σε χρόνο, μικρή σε μελλοντικά ίσως τεράστια κόστη. Ενώ η ορθολογική συμπεριφορά εδώ θα ήταν όχι να αγνοηθεί εντελώς ο χαμένος χρόνος (είναι χρήμα, κόστος ευκαιρίας!) Αλλά (συνάρτηση ωφελιμοτητας) αντιστάθμιση με μελλοντικό κόστος ενδ ενεργοποίησης δυσμενούς κόστους συναλλαγών. Δικαίωση χρόνου, επίπτωση κ στο ίδιο το προϊόν(κάτι που δεν μας αρέσει). Παραμένουμε σε μια σχέση για ωραίες στιγμές που περνάμε ενώ το μέλλον είναι ζοφερό. Επίταση δυσαρέσκειας. Εταιρίες με αντιδικίες, καλό χρήμα πανω σε κακό χρήμα ενώ κανονικά θα έπρεπε να αποδεχθούν ζημιά κ να κλείσουν συμβιβαστικά διαφορά (περιβαλλοντική ρύπανση- συμφέρον να κλείσεις αντιδικία με συμβιβασμό κ να μη συνεχίζεις να ρίχνεις λεφτά ή να κλαις, ο γονε γονε). Αν βάλω στη στάθμιση μεταξύ χρόνου που έχασα, προϊόντος, τιμής και κακού γος να πρπ να εγκαταλείψω συναλλαγή(*sunk cost*, το αποδέχομαι αλλά δεν προχωρώ γιατί το κόστος που μελλοντικά θα έχω θα υπερβαίνει όφελος από όλα τα προηγούμενα – τις παράμετρους). Αρα δεν βλέπω

την πραγματική διάσταση του κόστους που έχω ενώπιόν της επιλογής μου. Less is more and more is less (όχι πληροφοριακή υπερφόρτωση).

26/5

Η δικαιοσύνη σε τι επηρεάζει σε επίπεδο οικ. ανάλυσης τις συναλλακτικές σχέσεις; Έχουμε διαφορές κατ' συναλλακτικού κόστους (αναζήτησή- εύρεσης αντισυμβα- διαπραγματευση- τηρηση). Η απονομή δικαιοσύνης σχετίζεται με Κόστος τηρησης/εφαρμογής. Όσο πιο χρονοβόρα είναι, όσο μεγαλύτερο το κόστος η πρόσβαση, η εκτέλεση της απόφασης (τελεσιδικία) κλπ. Τι κάνω για να μειωθεί; Ρήτρα διαιτησίας (σε μεγάλες ξένες επενδύσεις διεθνώς τα μέρη έχουν αυτήν την τάση) ή ρήτρα παρεκτασης αρμοδιότητας (ταχύτερη εκδίκαση σε Ολλανδία, Λουξ, Γερμανία). Τέλος, πρόβλεψη ως εφαρμοστέου ουσιαστικού δικαίου (ουσιαστική κρίση) εκείνου του τόπου όπου επέλεξες για αρμοδιότητα στη ρήτρα παρεκτασης ή αν έχεις διαιτησία, ένα δίκαιο που σέβεται τηρηση συμφωνιών (πχ Αγγλικό δίκαιο, προβλεπεται μετά το psi => αυξημένη αξιοπιστία, μη παρέμβαση νομοθετη με μεταγενέστερη ρυθμίση κ ασφάλεια έννομης τάξης που τηρεί pacta sunt servanda). Όλα αυτά αποσκοπούν στη μείωση κόστους διαπραγμάτευσης (και ενδ' αναδιανομής) και κόστους τήρησης συμφωνίας (πρωτίστως σε ποια δικαστήρια θα πάμε ή σε ποια δικαιοδοσία -τακτικά ή διαιτησία- και ποιο εφαρμοστέο δίκαιο ουσιαστικό επιλέγουμε για συμφωνία-ίσως κ ρήτρες φιλικής επίλυσης διαφορας ή αναδιαπραγμάτευσης, αναδιαπραγμάτευση ώστε έλεγχος στα μέρη της μελλοντικής εξέλιξης της σχέσης, αυτονομία κ όχι ετερονομία μέσω παρεμβολής δικαστηρίου; Υπο προϋποθέσεις ότι η συμφωνία στέκεται βάσει ιδδ (ΚΡ1, ΚΒρυξ – περι δικαιοδοσίας-). Όλοι αυτοί οι κανόνες (μηχανισμοί) αποσκοπούν σε μείωση συναλλακτικών κόστων, απευθύνονται όμως σε μέρη που εμφανίζουν δυνατότητα αποτελεσματικής προστασίας έναντι κινδύνων που αυξάνουν κόστη (κυρίως τήρησης), ήτοι τα ισχυρά! Διαπραγματευτική δύναμη, με νομικούς κ οικονομικούς συμβούλους, υπολογισμοί κινδύνων που αναλαμβάνουν, ασφαλίζονται έναντι αυτών. Όχι απαραίτητα στους συνήθεις συμβαλλόμενους (με οικονομικά χαμηλό αντικείμενο). Ρήτρα διαιτησίας όχι σε κοινή μισθωτική σχέση, μπορεί όμως σε μια μισθωτική σχέση mall. Εδώ όμως αυξάνεται το κόστος διαπραγμάτευσης! Διαπραγματεύεσαι περισσότερο, hyperbolic discount, υπερβολικοί οι νομικοί – μάντεις κακών κ όχι καλών εξελίξεων κ αύξηση αυτού του κόστους. Το διακύβευμα πολιτικής δίκης απ' τις άλλες 2 είναι διαφορετικό. Εν αρχήν η αγορά κ μετά ο Δήμος φτιάχνεται για να τη φτιάξει. Αγορά = οριζόντιες ανθρώπινες σχέσεις και πάμε στο θεώρημα Κουζ (εφαρμογή στη δικαιοσύνη για επίλυση ιδιωτικών διαφόρων αφού εν προκειμένω αυτό συζητάμε μέχρι στιγμής), τότε θα λέγαμε ότι σε ένα περιβάλλον 0 κόστους συναλλαγής, τ μέρη δεν θα πήγαιναν ποτέ στα δικαστήρια. Αυτό που λει το θεώρημα ότι δεν έχει σημασία ο δικαιούχος βάσει ν. γιατί το δικαίωμα πηγαίνει τλκ σε αυτόν που το αξιολογεί περισσότερο, υποθέτοντας 0 κόστη συναλλαγών. Αν υπήρχαν απόλυτα ορθολογικοί παίκτες με σωστή πληροφόρηση, ελευθερία και μηδενικά κόστη συναλλαγής, δεν θα πηγαίναμε στα δικαστήρια για ιδιωτικές διαφορές. Θα βλέπαμε τα θέματα μας κ αμοιβαίο συμφέρον η θεραπεία διαφορας με τρόπο που μας βοηθάει να πάμε στις επόμενες σχέσεις μας. Αυτό διαφαίνεται κ στη διαμεσολάβηση (διάυλος αντιτιθέμενων σταθμίσεων, προταση λύσης με το χαμηλότερο δυνατό συναλλακτικό κόστος). Σε συνθήκες θερμοκηπίου δεν θα χρειαζόμασταν πολιτικά δικαστήρια. Αρα χρειαζόμαι δικαστήρια γιατί υπάρχει κόστος συναλλαγής στις οριζόντιες σχέσεις κ ο ρόλος τους είναι η μείωση κόστους αυτού! Στη λύση που κ τα ίδια θα λειτουργούσαν υπο τέλειες συνθήκες. Δίκαιο διανομής. Επίσης, εξάντληση περιθωρίων να λυθεί συναινετικά η διαφορά βάσει οικ. ανάλυσης, διότι βέλτιστη κατανομή πόρων συγκριτικά με δικαστή που είναι έξω από κατάσταση κ δεν ξέρει τόσο τέλεια. Οι εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορων προελαύνουν στο δικονομικό δίκαιο κ είναι μια απ' τις εφαρμογές θεωρίας οικ.

ανάλυσης δικαίου. Όμως, εμπόδιο προσοδοθηρίας από παράγοντες που εμπλέκονται στη διαδικασία (δικηγόροι κλπ) & όταν δη διαπραγματευτική ανισοσθενία, εκεί είναι που έχει σημασία η προσφυγή στη δικαιοσύνη, καθώς οι εναλλακτικοί τρόποι συντηρούν ανισοδυναμία κ οδηγούν κ σε ετεροβαρείς λύσεις προς την ίδια κατεύθυνση με τις αρχικά συμφ θέσεις. Τελικά η πολιτική δικαιοσύνη πετυχαίνει τον σκοπό της; όχι και είναι κ πολύ μακριά από αυτό ειδικά στην Ελλάδα. Καθυστερεί επίλυση διαφορών (κοστος χρόνου φουλ σημαντικό), δογματική προσεγγιση περι δικαιοσύνης – όχι η πιο πετυχημένη αποφαση κ επίλυση (άλλος κύκλος αναλύσεων όμως). Το βασικό όμως (οικονομικά μιλώντας) είναι πως τα δικαστήρια (οργανωτικά) έχουν τάση αύξησης κοστους διότι δίνουν λαθος κίνητρα στους παίκτες. Οπορτουνισμός, η δίκη είναι ένα παίγνιο όπου συμμετέχουν μέρη (ισχυρά κ ανίσχυρα, με εκπροσώπους τους). Ο καθένας θα προσπαθήσει να χρησιμοποιήσει παιχνίδι όπως τον συμφέρει. Η ανηθικότητα είναι αδιάφορη, μας νοιάζει το ορθολογικό. Στρεψοδικία/ δικομανία -> δικονομική, οπορτουνιστική συμπεριφορά με πολλαπλές έννομες συνέπειες, αύξηση κοστους συναλλαγής, συστημικά κόστη σε δημόσια αγαθά (απώλεια εμπιστοσύνης στην αγορά, καθυστέρηση δικών- τραγωδία κοινών- η δικαιοσύνη είναι σπάνιος πόρος, ποτε δεν θα χούμε τόσους δικαστές ώστε να λύσουμε ταχύτατα όλες τις διαφορές). Κλασική λαθρεπιβατική συμπεριφορά. Όταν λοιπόν οι κανόνες (δικ) δίνουν στον οπορτουνιστή λόγο να ανθίσει, κάνουν περισσότερο κακό παρά καλό. Άλλο ένα πρόβλημα δικαιοσύνης στη χώρα (επίσημ. Από οργανισμούς) ήταν τα πολλά ένδικα βοηθήματα στην αναγκαστική εκτέλεση. Διότι αυτά πίεζαν δανειστή. Η κατάσταση αυτή αυξάνει το κοστος τηρησης μιας συμφωνίας. Οι ρήτρες ποινικές κλπ είναι καλές σε θεωρητικό επίπεδο. Όταν εξουδετερώνονται σε δικονομικό επίπεδο, μένουν κενό γράμμα. Μια δικονομία που δεν αντιμετωπίζει αυτονόητο οπορτουνισμό παικτών, οδηγεί σε επιδόσεις που μάλλον είναι κ χειρότερο που υπάρχουν. Τι μας διδάσκει ο Κοουζ; Φυσικά κόστη συναλλαγής που προϋποθέτουν έναν δημόσιο θεσμό (όπως είναι το δίκαιο, τα δικαστήρια, κρατικές υπηρεσίες) αλλά να μην κάνουν περισσότερο κακό παρά καλό. Επίσης, υπεραισιόδοξη μεροληψία σε ο,τι αφορά τα του οικου μας. Εμπειρικά, οι διάδικοι έχουν υπεραισιόδοχοι εντύπωση πως έχουν δικιο. Η τάση μας είναι από ένα σημείο κ περα οδηγεί σε τέτοια διάσταση αναγνώσεων που κάνουμε δεν μας επιτρέπει σε μια στρατηγική συντομότερης επίλυσης διαφοράς. Εχω αρα οπορτουνισμό ως προς το ποιος είναι ο άδικος, ο απατεώνας χαϊδεύεται (εργαλεία δικονομικά) για συνέχιση παρασιτικής κ αναποτελεσματικής συμπεριφοράς & άλλα ζητήματα σχετικά με υπεραισιόδοξία + κοστος αντιπροσώπευσης (τάση που ενδυναμώνεται από δικ συλλόγους, για υπερβολική δρομολόγηση διαφορών σε βαριές αναποτελεσματικές πολυτελείς δικαστικές διαδικασίες). Και τελικά αναποτελεσματική επίλυση διαφορών (αναποτελεσματική δικαστική αποφαση). Κανονικά, τα μέρη θα έλεγαν πως έχουν συγκεκριμένο ποσοστό δίκιου και πιθανότητες επιτυχίας αγωγής στα δικαστήρια κ μ.ο. Καθυστερήσης. Μετα cost benefit analysis, ορθολογική ανάγνωση εδώ μιας διαφοράς. Αν η δικονομία δεν επιτρέπει μεγιστοποίηση ανάγνωσης, έχει αποτύχει. Ο μόνος τροπος να το πετύχουμε είναι με τις εναλλακτικές επιλύσεις διαφοράς. Κι εκεί μεγάλη δουλειά οικ ανάλυσης κ έδωσε κ χρυσό κανονα: ο σκοπος τελικά αυτής της διαδικασίας είναι η διευκόλυνση μερών προς προσεγγιση, διαιτητικό κοντά σε συναινετικό κ ο μοναδικός μηχανισμός π μπορεί να πετύχει είναι αυτος π φαντάζεται με επιτυχία τη λύση ενός αδέκαστου δικαστηρίου αλλά με μικρότερο κοστος. => δεν έχει νόημα να φτιάχνω εναλλακτικές μορφές που δεν μπορούν να φωτογραφίσουν με μεγαλύτερη ταχύτητα κ μικρότερο οικονομικό βάρος αρα με μικρότερο κοστος σε χρήμα κ χρόνο την λύση που θα έδινε ο καλύτερος δικαστής πολ δικ. Ένα συστημα εναλλακτικής επίλυσης που θα καταλήγει σε λύσεις οι οποίες θα πεφταν στα δικ δεν θα πετύχει ποτε, διότι απλούστατα τα μέρη θα πάνε στα δικαστήρια. Αυτά ισχύουν περισσότερο στη διοικ δίκη. Ακούμε για επιτάχυνση (ενδικοφανείς διαδικασίες κ πρόσφυγες). Αν αυτά είναι χάλια κ επαναλαμβάνουν αυτά που χει πει κ η διοίκηση κ παντως δεν σου δημιουργεί εντύπωση ότι αυτό θα το πει κ το δικ μετά από 3-5 χρ, δεν έχει όμως κανένα νόημα διότι ο χαμένος θα

παιει δικαστικά. ΕΔΔΑ: καταδίκη Ελλάδας για έγκαιρη κ αποτελεσματική δικαστική προστασία. Προσμετρά στον χρόνο και τον χρόνο των τριγύρω διαδικασιών, διότι είναι αναποτελεσματικό κ οδηγεί σε τεράστια καθυστέρηση=> διάχυση ευθύνης στο κράτος εδώ, κ τελειώνει η συζήτηση κ πληρώνουμε πρόστιμα αποζημιώσεις (κανείς δεν νιώθει προσωπικά υπόχρεος). Τραγωδία κοινών, όλοι απομυζούν δικαιοσύνη αλλά υπάρχουν όρια (πεπερασμένοι πόροι, αποδοτικότητα σε χαμηλά επίπεδα, αν δεν έχει ήδη καταρρεύσει το δημόσιο αγαθό τουλάχιστον βρίσκεται μόνιμα σε μια βάση χαμηλής αποδοτικότητας). Ομοίως κ οι πολιτικοί, όταν παραβιάζουν τεκμήριο αθωότητας- τους συμφέρει πολιτικά να πουν πέντε κουβέντες παραπάνω κι ας υπάρξει δίκη σε βάρος κρατούς (βέβαια οδηγία ενσωματωμένη γι αυτά). Φαινομενο λαθρεπιβάτη σε διαφορετική κλίμακα. Αυτός που χάνει πληρώνει διπλάσια, σε διπλάσιο χρόνο κ ακούει τα ίδια. Οικονομικά εγκλήματος: γίνεται μια στάθμιση κόστους οφέλους από στρεψόδοκο μέρος (έξοδα δικαστικά). Επίσης, πολλές φορές σταματάμε στον πρώτο βαθμό από φόβο- αποθαρρυντική λειτουργία αύξησης δικαστικών δαπανών (ηττημένου που ήδη καταδικάστηκε σε έξοδα). Στο ΕΣΔΑ6 έχουμε καταδίκες σε βάρος Ελλάδος, όμως στο cost benefit που θα κάνει η ελληνική κοινωνία ως σύνολο, αυτές οι καταδίκες είναι μεν στίγμα που όμως δεν μας ασκεί κάποια μεγάλη πίεση. Γιατί η αποτελεσματικότητα αξιακά δεν αποτελεί κάτι σημαντικό. Σε περιπτώσεις προδήλης παράβασης δικαστή, είναι προσωπικά υπεύθυνος απέναντι αντιδίκων – εις ολόκληρον ευθύνη κ παρακράτηση μισθών (Γαλλία)-> ειδική νομική βάση αστικής ευθύνης κατά δημοσίου. Πατριωτικά υπερήφανοι θα μπορούσαμε κ εμείς βάσει εθνικού δίκιου να το πούμε με ΕΣΔΑ 6 και Σ20^1 -> και από εθνικές μας αξίες, η εύλογη διάρκεια δίκης σημαντικής. Το ΣτΕ δεν το έκανε ποτέ. Γιατί υπάρχει δικαστική συντεχνία που βλέπει πολύ συντηρητικά αυτά τα ζητήματα. Είμαστε πολύ κακοί καταναλωτές όλοι μας. Έχουμε πολύ χαμηλά εννοια αποτελεσματικότητας.

Η δικαιοσύνη δεν είναι μόνο επίλυση διαφοράς, είναι σύστημα – δημόσιο αγαθό που δημιουργεί κράτος δικαίου. Η δίκη (πολ & διοικ) έχει δικαστή, επιτιθέμενο και αμυνόμενο. Πώς εκπροσωπείται το αγαθό; Μεσα από τρεις αντιπροσώπους: από δικηγόρο εναγοντος ή αιτούντος, από τον δικηγόρο εναγόμενου ή αμυνόμενου (Διοίκησης, ΝΣΚ) και από δικαστή- εκπρόσωπο λαού. Στο όνομα του ελληνικού λαού αποδίδεται η δικαιοσύνη. Ο,τι είπαμε για αιρετό άρχοντα (κόστη αντιπροσώπευσης, μισθωπία) ισχύουν κι εδώ.. ο δικαστής όμως δεν αγωνιά για επανεκλογή, αλλά δεν παύει να είναι αντιπρόσωπος μας κ να έχουμε κι εκεί κόστος αντιπροσώπευσης/ αν βαριέται ν κν δουλειά ερμηνεύει χαλαροτερα διάταξης αναβολής- αναβολή όταν προάγεται για να την αναλάβει κπς επόμενος δεν έχει κίνητρο εκδίκασης. Κόστος αντιπροσώπευσης: σε μαγαζί ο εργαζόμενος δεν εξυπηρετεί τον πελάτη που μόλις μπαίνει ενώ έκλεισε το μαγαζί. Ενώ αν είναι το αφεντικό εξυπηρέτηση. Προσθέτουν κόστος αντιπροσώπευσης στην επίλυση διαφοράς. Αν λοιπόν δεν τα λαμβάνω αυτά υπόψη όταν φτιάχνω δικονομικούς κανόνες, αναποτελεσματική δικαιοσύνη. Ειδικά τμήματα -> αποδοτικότερα (ναυτικό τμήμα Πειραιά).

Πέραν όμως προφανούς αναποτ. είναι κ τα περιστατικά που ενδεχομένως είσαι αντιμέτωπος που καθιστούν εξαιρετικά αβέβαιη την έκβαση (θάνατος δικός σου, μαρτύρων, απώλεια αποδεικτικών μεσων). Έκθεση σε αβεβαιότητα κ όσο την παρατείνεις αυξάνονται κ τα τυχαία, σου ερχεται καταραπακιά από κει που δεν το περιμένεις. Γι αυτό πρέπει να τα μειώνουμε όσο μπορούμε. Διοικητική δικαιοσύνη: τα μέρη δεν έχουν δυνατότητα διάθεσης αντικειμένου διαφοράς σε αντίθεση με πολιτική, όπου καταρχήν δυνατότητα (παραίτηση από δίκη). Μια διοικ αρχή δεν μπορεί να το πει, η νομιμότητα είναι ζήτημα αντικειμενικό και έξω από διαθέσεις μερών. Αυτό σημαίνει ότι καταρχήν εδώ μικρότερα περιθώρια εναλλακτικής επίλυσης διαφοράς (διαιτησία, διαμεσολάβηση, συμβιβασμός- προϋποθέτουν διάθεση). Όμως σε ζητήματα οικονομικά δυνατές οι εναλλακτικές μορφές – και οι φορολογικές διαφορές (υπολογισμός ζημιάς). Άλλο το αν υπάρχει η όχι ευθύνη (εδώ δεν χωρεί) και άλλο το ποσο παει το μαλλί(εδώ οκ-γιατί αυτό να μην υπόκειται συχνότερα σε συμβιβασμο;). Στις διαφορές που κανονικά δεν υπάγονται σε

αυτές τις μεθόδους, κλασικές περιπτώσεις (προσφυγή κατά κπδ). Παράνομη κπδ είναι μια αναποτελεσματική (ατομική ή γενική) κπδ, αν ο νομος έχουμε καταφέρει να αποτυπώνει αποτ.κατανομή πόρων (σκοπος). Αν θελήσω ακύρωση παράνομης- αναποτ θελω ικανοποίηση δικού μου συμφέροντος αλλά κ γενικότερου (νόμιμη λειτουργία διοίκησης).σε όρους οικ ανάλυσης σημαίνει ότι η διαφορά δεν ικανοποιεί μόνο ιδιωτικό συμφέρον αλλά έχει και μια θετική εξωτερικότητα ! (Ομοίως κ η απεργία!) που πρέπει πολλές φορές να σπρώχνουμε διοικούμενου σ προς διεκδίκηση δικαιωμάτων πχ παρεμπιπτων ελεγχος ΚΠ, ελεγχος Σ νόμων. Τρομερή εξωτερικότητα. Δεν έχει σημασία αν μια νομοθεσία αντιΣ κ προσφυγή κατά προστίμου. Θα γίνει καλο σε όλους τους φορολογούμενους. Πιλοτικές δικες. Αρα η διοικητική δίκη έχει (περισσότερο από ιδιωτική) θετική εξωτερικότητα καιτοι δέσμια υπερεκμετάλλευσης κατασπατάλησης πεπερασμένου πόρου(λίγοι δίκαστες), και δικονομικού οπορτουνισμού ~ συλλογικές αγωγές ενώσεων καταναλωτών -προστασια καταναλωτη, γενίκευση διατακτικού ακριβως για δημιουργία θετικής εξωτερικότητας ~ εργατικά. Έτσι μείωση δικαστικών εξόδων για όλους, άλλο το ζητημα ικανοποίησης ζημιών. Επίσης, δημιουργούν κίνητρα προς σωστή κατεύθυνση κ ενισχύουν αποτ. Επίσης, άλλη δύναμη πίεσης μεμονωμένου κατ και συλλογικής ομάδας – βέλτιστη προστασια-. Μη συντήρηση άνισοτητας έτσι. Όχι στεγανά στην εξουσια, θεσμικά αντίβαρα. Σχηματικά, λειτουργίες δημοσίων λειτουργιών σε αποφασιστικές κ ελεγκτικές . Αυτό που λέμε ελεγχος ορθότητας δημοσίων αποφάσεων δεν μπορεί να είναι αποσπασματικός, συνολικός-συνεκτικός μηχανισμός λογοδοσίας εκείνων που παίρνουν αποφάσεις. . Η δικαιοσύνη είναι τμήμα αυτου, πειθαρχικό δίκαιο δ.υπ ευθύνη (αστική, ποινική) βουλευτών, διαφάνεια κ ανάδειξη (αστική ευθύνη) δημοσίων λειτουργιών. Φοβικός αν υπερβολικό συστημα καθως ίσως προκαλεί ενδοιασμούς στη λήψη αποφάσεων, αλλά παντως χρειάζεται συνοχή για να ναι επιτυχημένο. Θέλουμε ένα συστημα λογοδοσίας στην Ελλάδα στο δδ, κ στη δικαιοσύνη ένα πραγματικό συστημα λογοδοσίας! Δεν φοβάται τιτ ο δικαστής. Χρειάζεται να έρθει το δίκαιο ΕΕ να μιλήσει για ευθύνη δημοσίου λόγω δικαστών σε τρομερά σφάλματα. Και ουτε το κράτος θα φταίει ουτε ο ίδιος (δόλια να ναι η κακοδικία). Επίσης, όχι εσωτερικοί μηχανισμοί αξιολόγησης κ κυρώσεων (εξέλιξης κλπ). Από τα βασικά προβλήματα αναποτελεσματικότητας στη χώρα. Και πρέπει σε όλα τα γρανάζια να έχω αποτ. Αλλιως αν έστω το ένα δεν παει καλα, το χεις χάσει. Πολλές φορές αλλαγή ετικέτας κ πρόβλημα παραμένει (ΕΔΑ). Και οι εναλλακτικοί μηχανισμοί παντως έχουν αναποτελεσματικότητες. Σίγουρα λιγότερα, καθως ταχύτητα κ διαμόρφωση ευέλικτης διαδικασίας κ στα χέρια των μερών (για ένα αντικείμενο κ πανω) κ αδυναμία ανατροπής αποφαςης παρα μόνο για συγκ λόγους. Σημασία περιεχόμενο πληροφορίας κ ο τροπος που τη δίνεις αλλά κ ο πομπός για την αξιοπιστία μεταξυ πομπού κ αποδεκτή. Κυοτο: αντί ανώτατα όρια, με τη σύμβαση έδινες δικαιωμα ρύπων σε εταιρίες.

Δικαιολογητική βάση ευθύνης παραγωγού ελαττωματικών προϊόντων. Όχι τοσο συμπεριφορικα οικ αλλά κυρίως οικ ανάλυση. Για ανάκληση αμαξιών η φορντ κ αντικατάσταση 9-10 το αμάξι, ενώ αν ατύχημα κ σοβαρά εγκαύματα ~ 200000-300000 δολάρια. Όμως, λογάριασε χωρις ξενοδόχο ήτοι αμερικανική δικαιοσύνη. Εισήγηση για 3 εκ δολάρια για άτομο και 125 εκ για punitive damages. Εδώ (κατά την ποινική επιστήμη) είχε γενικό κ ειδικοπροληπτικο χαρ (και για συγκεκριμένο κ για μελλοντικούς παίκτες αγορας). Η ford έκανε cost-benefit analysis που ήρθε στην επιφάνεια κ συζητήθηκε ~ καπνοβιομηχανίες που συνέχιζαν δραστηριότητα σε χώρες με θάνατο κ νοσηλεία. Αν η εισήγηση περνούσε θα οδηγούσε σε οικ κατάρρευση, γι αυτό ήρθε ο δικαστής κ κρατησε περιουσιακή ζημιά κ μείωσε την τιμωρητική σε 3,5 εκ. Αρα το σύνολο ηταν 6,5 αλλά κ πάλι ανέτρεπε τη στάθμιση που έκανε κ την καθιστούσε απαγορευτική. Πλεον σωστή στάση απέναντι στο καταναλωτικό κοινό. Σε εμάς punitive ~2121 πνιδ, ακ932, gdpr. Είμαστε γενικά επιφυλακτική έννομη τάξη, υπέρ της κατασταλτικής αποκατάστασης. Θα μπορούσαμε βέβαια να χούμε κ δυνατότητα αναγκαστικής επιλογης, ο φίλοκίνδυνος στα 2 δολάρια κ ο

άλλος 2,2 για ασφαλεία -> έχει απορριφθεί. Αναγκαστική αντικ ευθύνη εκείνη του παραγωγού. Δεν χρειάζεται συμβατική σχέση. Αυτοτελής βάση ευθύνης α6 ν2551
Οικ ανάλυση: Ο παραγωγός είναι εκείνος π μπορεί να αποτρέψει πραγμάτωση κινδύνου φθηνότερα, αποτελεσματικότητα λοιπόν σε σχέση με καταναλωτή (αστρονομικό κόστος) (Νμλγ). Επίσης, ευκολότερα εδώ ο παραγωγός υπολογίζει στατιστική επελευσίμοτητα κινδύνου λόγω ελαττωματικότητας κ εύλογο ασφαλιστικό προϊόν. Αντιθέτα, με ιδιώτη είτε καθόλου ασφάλιστρο είτε εξωφρενικό. Αυτό όμως οδηγεί σε προσθήκη κόστους ασφάλισης κ το πληρώνουμε όλοι οριζόντιως οι κατ. Έχει βάλει ένα καπέλο- το ασφάλιστρο. Ενώ προστασία λαμβάνουν μόνο οι ζημιωθέντες. Σταυροειδής επιδότηση. Ελάττωμα από εγκαταστάσεις κ να προκύπτει από συνήθη, κατάλληλη χρήση.

Επιχ υπέρ ius Cogens (αντικειμενικής εξωδικαιοπρακτικής ευθύνης): Cheapest cost avoider, cheaper insurer, πληροφοριακή ασυμμετρία. Αν είχαμε ανεύθυνο, Ακερλώφ raise to the bottom, δημόσιο συμφέρον, αρνητικές εξωτερικότητες κ ανάγκη προστασίας (μικτός πατερναλισμός με διττή στόχευση, προστασία καταναλωτή κ bystanders κ συνολικά σύστημα υγείας- Εδώ προσοχή, ανακύπτουν ζητήματα αιτιότητας. Δεν είμαστε βέβαιοι πάντοτε εδώ ποιοι είναι οι παράγοντες που προκαλούν αιτιατό, θολή η εξήγηση αιτιότητας. Γι αυτό όταν επικαλούμαστε ζητήματα συλλογικότητας για να νομιμοποιούμε πατερναλισμό πρέπει να είμαστε προσεκτικοί). Ζητήματα ολότητας, ιδίω ευθύνης.

Επιχ κατά:

Ηθικός κίνδυνος: τι συμβαίνει όταν είμαι ασφαλισμένος (καπέλο) κ ξέρω ότι κπς πληρώνει για δικά μου σφάλματα; Αυξάνω σφάλματα με μείωση ποιότητας; Όχι διότι έτσι θα σωρευόταν αγωγές αποζημίωσης κ θα αύξανε το ασφάλιστρο αρα αύξηση ασφάλιστρου. Αρα δεν θα εφαρμοστεί (bonus malus ασφαλιστικές πολιτικές). Αυτορρύθμιση θα γίνει υπο συγκεκριμένες ιδανικές συνθήκες που δεν επικρατούν πάντοτε. Συν τέλειος ανταγωνισμός (ανέφικτο). Ήπιος πατερναλισμός (ενημερωτικές πινακίδες), σκληρός (σε κρατάει, σε απομακρύνει κ απαγορεύει είσοδο)

Προφύλαξη (κατασκευή απολύτως ασφαλής με παραπάνω κόστος αντί ασφάλισης) -> δεν είναι εφικτό το 100% ασφαλές κ συν τοις άλλοις οι ασφαλιστές θα προσέφεραν ανταγωνιστικές τιμές υπο του κατασκευαστικού κόστους.

Σταυροειδής επιδότηση: άδικη ανακατανομή πόρων, οι ισχυροί χρησιμοποιούν συχνότερα διαρκή καταναλωτικά αγαθά κ εκείνοι στατιστικά εκτίθενται σε μεγαλύτερο κίνδυνο κ αρα συχνότερα απολαμβάνουν καθεστώτος αντικ ευθύνης την οποία όμως προστασία την πληρώνουμε όλοι οι καταναλωτές κατ αυτό το σχήμα. Εκείνοι όμως μπορεί να κάνουν πολύ εντονότερη χρήση – συχνότητα χρήσης-. Παντως αυτό δεν απαντάται στα καθημερινά-περιορίζεται σε συγκ κατηγορία (ανελαστική ζήτηση).

Akerlof-> super sos ~ ford κυνική στάθμιση κόστους οφέλους.